

Молода Україна

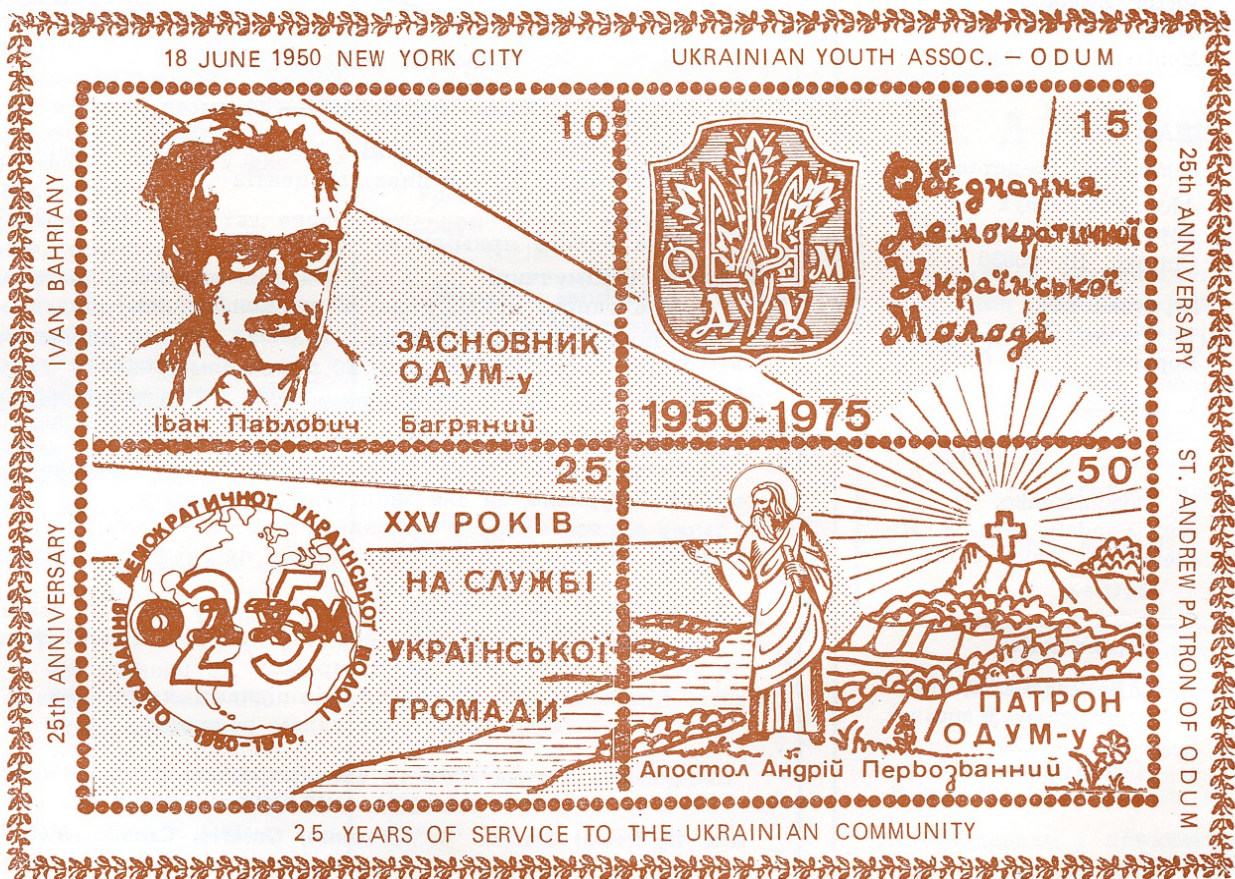
Журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXV.

ЖОВТЕНЬ — 1975 — OCTOBER

Ч. 238

25-ЛІТТЯ ОДУМ-у

18 ЧЕРВНЯ 1950
НЬЮ-ЙОРК

ПЕРШІ ЗБОРИ
США

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Muchajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, U.S.A.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата — 12 чисел

У С.Ш.А., у Канаді і в Україні	6.00	доларів
Ціна одного примірника:	60	центів
В Австралії	4.00	дол. (австрал.)
Ціна одного примірника:	40	центів
В Англії і Німеччині	4.00	дол. (америк.)
Ціна одного примірника:	40	центів (америк.)
В усіх інших країнах Європи	3.00	дол. (америк.)
Ціна одного примірника:	30	центів (америк.)
В усіх країнах Південної Америки	2.50	дол. (америк.)
Ціна одного примірника:	25	центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T7

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: М. Рильський, І. Сабурова, А. Камінчук. Г. Черінь, Г. Гриненко — Поезії. Промова митрополита Мстислава. С. Кузьменко — Віднайдений скарб. С. Голубенко — Дипломатична подорож Ериха Лясоги на Україну. Пам'яті Г. і А. Ярошевичів. А. Галан — Рік без правдописця. М. Ж. — Зустріч ОДУМ-у. Д-р А. Лисий — Зустріч і ми. З одумівського життя і праці. Хроніка. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Ювілейні поштові марки ОДУМ-у роботи Юрія Криволапа (мол.). Оформлення Олексія Пошиваника.

Максим РИЛЬСЬКИЙ

ЦАРІВНА

(Фрагменти із ненаписаної повісти)

Онъ имьлѣ одно видѣнье,
Непостижимое уму.

Пушкинъ

А я так кохаю, кого і не знаю, —
Далеку царівну.

Кримський

I.

Це все було — і все це стало нове:
Оцей заулочок, присмерк голубий,
Огні далекі, місто загадкове.

Сижу в кімнаті, у півтємі смутній;
Душа забуте щось перегортає,
І чуть — мов шелест — голос неземний.

Горить ліхтар і дзеленчать трамваї;
Вікно в аптеці світиться ясне, —
Старий аптекар щось нудне читає;

Візник чи піший часом промайне,
І зникне там, за темним рогом дома, —
Та вже ніхто не позове мене!

Сижу, мовчу, дивлюся нерухомо,
І жду того, чого не знає світ,
Та що для мене рідне і знайоме.

Як дальній подих призабутих літ,
Як синій сніг і дому темні тіні,
Як ця мережка чорних, голих віт.

Скажи: давно живу я в самотині?
Давно — чи вчора — серце отруїв?
Давно молюся неземній святині?

Скажи: за сяйвом городських огнів
І за нічною тьмяною стіною
Чи є ще ті, що я колись любив,

З ким ріс і цвів я ранньою весною? —
Обличчя рідні, очі дорогі!
Скажи мені, чи зрадив їх давно я?

Я — мандрівник, що втратив береги,
Счарований незнакими морями,
І плаває без волі і снаги...

Слідкуючи за власними думками,
Як за пташками в синіх небесах
Стрілець слідкує бистрими очами,

Я згадую, який пройшов я шлях,
Як я прибув у дивну цю країну;
І сам собі, в неказаних словах,

Складаю повість рівну та неспинну.

II.

Мій рідний дім був на краю села —
Затишний, білий, між дерев високих.
Там провесна життя мого пройшла.

Там марив я у млі ночей стооких,
Що все життя я в пісню оберну
І зло втоплю в ясных її потоках!

Там грався я: у коней, у війну,
(І навіть був славетним генералом), —
Там я вдихав цілющу тишину!

Там чарівницьким, тонким покривалом
Мене вкривав зелений шум дібров...
А час ішов своїм невпинним чвалом,

І вже я знав — передчував — любов.
Коли ж з очей дурна сльоза котилась, —
Тихесенько до залі я ішов,

Де зо стіни портрети лиш дивились
І де таємно, в темному кутку
Із ними серце тугою ділилось...

Були чуття мої ще в сповитку,
Та вже злітали ясноокі мрії
В глибоку даль, у височінь стрімку.

Хіба дитину просто сонце гріє?
Ні! Боже око душу зогріва,
І тим вона глибоко так радіє.

Хіба звичайна шелестить трава,
Коли дитина у садку гуляє?
Ні! Кожна билинка там жива,

Комаха кожна щось розповідає,
І кожна грудка сірої землі
Для неї — казка і краса безкрая!

Так дні — мов листя по воді — пливли,
Аж поки з тої тиші золотої
Мене у город не перенесли,

В храм суєти і мудрости людської.

III

Невесело прощався я з Яськом,
Що з ним ловив верховідок сріблених;
Невесело я кидав рідний дом,

І тишу нив, і спів гаїв барвистих
І Месіка старого, і kota,
І глибину ясных небес пречистих,

І те, що сумом серце обгорта
І разом сміхом: молоду Горпину...
Що доля візьме — вже не поверта,

І знав я добре, що навек покину
Тут цілий світ, а як вернусь назад, —
Застану ту ж — але не ту країну!

Тих самих зір цвістиме міріад
У небесах — але не тих для мене!
Той самий буде ясношумний сад.

Так само весни гратимуть огненні, —
Та інші в їх почую я слова
І інший зміст у їх красі шаленій.

І зараз вечір землю повива
Своїм серпанком фіялково-синім. —
Та нові тайни серцю одкрива!...

...Так от кажу: у городі каміннім
Я опинився. Він мене прийняв,
Але ще довго був мені чужинним.

Над книгами я думкою блукав
По білохатній улиці родимій,
Чи між осінніх, між хвилястих трав.

Не раз в дрібниці: у знайомім димі
Махорочнім, що селянин курив.
Проходячи між франтами міськими,

Я рідний спогад радісно ловив
Про ланового, сивого Данила,
Про ясний час копання буряків.

Про матір, що за мною там тужила...
І хоч своїм розміреним життям
Мене бабуся-школа охопила, —

Не міг одкрити я ні товаришам,
Ні вчителям (хоч я й не всіх боявся)
Своїх думок: я жив із ними сам.

Як нині сам з молитвою zostався.

IV.

Та від тоді настала боротьба
В моїй дщії: потиху і прокволом —
Як уст блідих нечутая мольба —

Чуття незнані переможним колом
Оточували серце самотнє.
Ще часто я тужив за рідним полем.

Та став любити і місто огняне,
І п'яні згуки п'яної музики
Тривожить рано почали мене.

Почав любити я й улиці великі.
І метушню, і крики візників,
І люд, що плхне, як мінливі ріки

По улицах, між кам'яних домів,
І блиск вітрин і галок на карнизах,
І дамських строїв ніжний перелив.

В час присмерку, коли просторів сизих
Узор мінявся, що-разу новий, —
У неземних, у фантастичних ризах

Мені ввижався образ неясний,
І колихав мої старі надії,
І я губив їх для других надій...

В вечерній час, коли блакить синіє,
І бризнуть, і розсиплються огні
Земні й небесні, золоті й бліді, —

Бурхливо серце билося в мені, —
А в день я був собі школяр звичайний,
І забувались почуття чудні.

І вколо себе я не бачив тайни.

V—VI.

— — — — —
— — — — —

VII.

1.

Минула юність — молодість ішла...
То рвався я в надзоряні країни,
То душу крила снів порочних мла,

І пінилися гріховні, темні вина,
І на шаленість молодих блудниць
Любов змінялась радісно-невинна.

У темі нічній, у сяєві зірниць,
При світлі сонця, — боротьба глибока
Ішла в душі.

Багато таємниць

Душа ховає од людського ока,
І де б — здавалось — світло й тишина, —
Там вічних бур незміряні потоки.

Я утомився. Туга неясна
Мене мов камінь гробовий давила, —
Хоч так же грала музика гучна,

Шклянки дзвеніли і вином горіли,
Премудрі книги золотили тьму
І чорні очі плакали й любили.

Хто знає тугу — що життя тому?
Нехай воно ясне й широколотне,
Та крил своїх воно не дасть йому.

— — — — —

(Закінчення буде)

ПРОМОВА МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА НА БЕНКЕТІ 25-ЛІТТЯ ОДУМ-У

Вітаю тут присутніх, що зібралися відзначити 25-ліття існування Організації Демократичної Української Молоді. Вітаю передусім від тих православних українців, що постійно й творчо діють у вільному світі не тільки для збереження, але й помноження всеукраїнських національних цінностей та посилення й прискішення нашого походу до головної мети української нації — вільної, незалежної, державної й християнської України. Вітаю водночас і від Собору Єпископів Української Автокефальної Православної Церкви, що взяв на себе тягар найдалі йдучої відповідальності за моральний стан і життєздатність цієї частини української спільноти у вільному світі, що її репрезентують дві митрополії, осідком керуючих установ яких є Європа і США Америки. Докладніше: організаційна система цих митрополій охоплює такі країни: Австралію й Ньову Зеландію, в Європі — Австрію, Англію, Бельгію, Францію й Зах. Німеччину, в Південній Америці — Аргентину, Бразилію, Венецуелу і Парагвай та у Північній Америці — США.

Крім того, моя присутність серед вас зумовлена небуденною поза межами України подією, що відзначає чвертьстоліття діяльності частини українського національного організму, частини постійно прогресуючої в своїй творчій активності, частини, що здобула вже в українській громаді загальне признание, частини, яку в поточній мові зовемо ОДУМ. Крім того, моя присутність зумовлена ще й тим, що ОДУМ — це організація української молоді, яка на чолі своїх завдань поставила почесний обов'язок: — допомагати наймолодшому українському поколінню поза Батьківщиною не розгубити скарбів української духовності й культури, що їх придбали у віках наші славні попередники, а навпаки — помножити ті скарби. Це завдання є водночас і начальним обов'язком Української Православної Церкви, що від віків жила, живе та повинна й далі жити життям усієї нашої нації, тим паче, що з українському національному організмі Церкві визначено найважливішу функцію та обтяжено найбільшою відповідальністю за життєздатність цілого організму.

Нарешті, зобов'язуючою причиною моєї тут приявності є й те, що в назву ОДУМ міцно вмуровано прикметник "демократична". Цьому треба радіти, бо ж демократія, в її найчистішому й неспотвореному розумінні, — це культ любови до ближнього, любови до людини взагалі, любови, що її скеровано не тільки до тих, що вміють відповідати на любов любов'ю, але й до тих, що не вміють, любови навіть до тих, що охочі опиратися, не тільки в догоді самим собі, але

й в суспільному житті. Істиною ж є, що саме любов владна виліковувати й такі суспільні недуги.

Вірю, що саме такий зміст вложили основоположники ОДУМ-у в прикметник "демократична". А коли так, тоді одумівці близькі й дорогі нам попутники, бо ж, як уже згадав, начальним завданням Христової Церкви — вчити людину любити іншу людину. Одначе, для того, щоб уміти любити людину, а до того чесно й нелукаво, треба постійно самому удосконалюватись, позбуватись власних недоліків, а через себе й недоліків у житті громади, починаючи від найнижчої клітини людської організації — родини. Саме такого всебічного удосконалення бажаю одумівцям у 25-ту річницю буття їхньої організації, бо щойно тоді ОДУМ виконає з честю поставлені перед організацією завдання та не заведе в сподіваннях всю українську спільноту поза Україною суцю.

Очевидно, це не єдине моє ювілейне побажання, їх може бути далеко більше. Проте, на чолі поставлю тільки кілька, що торкаються ОДУМ-у, як цілості. Поперше, основна маса членства ОДУМ-у є водночас і членами Української Православної Церкви, а серед них, як звичайно, є більш і менш активні в її житті. Тому бажаю останнім піти за прикладом перших, а до того раджу одним і другим: не мати до Церкви не раз безпідставних претенсій, а того лише з титулу володіння православною метрикою. Як усі добре знаємо, мати право на відсотки може тільки той, хто вложив свій капітал в інституцію, яка той капітал помножує. Це саме відноситься й до скарбниці духовних і моральних цінностей нашої нації, помноження й збереження яких Боже Провидіння доручило Церкві українського народу. З цього висновок: вимагати можна тільки тоді, коли в скарбниці спільних вартостей є й мій труд і моє творче зусилля.

Очевидно, вимоги може ставити й Церква. Головною вимогою нашої Церкви на сьогоднішньому етапі, що скерована до широкого українського православного загалу, є домагання, щоб той загал постійно дбав про доріст молодих священничих кадрів, бо без такого доросту майбутнє нашої Церкви поза межами України буде безмежно трагічним. Це домагання скероване й до ОДУМ-у, як найбільш зорганізованої частини української православної молоді. Всі добре знаємо, що ОДУМ постійно стоїть перед проблемою виховання своїх провідних кадрів. Перед цією самою проблемою постійно стоїть і наша Церква. Проте, й досі з шеревів ОДУМ-у не вийшов ще жодний охочий послужити Богові й Україні на нелегкому шляху пастирського служіння. На цьому

місці уточню, що в даному випадку маю на увазі всі інші терени українського розселення у вільному світі, але поза Канадою. Сподіваюся, що провід ОДУМ-у уділить проблемі поповнення священничих кадрів нашої Церкви якнайбільшу увагу, чого від щирого і відданого ОДУМ-у серця й бажаю.

Нарешті про ролі й обов'язки ОДУМ-у в системі всієї української зорганізованої у вільному світі спільноти. Очевидно, маю тут на увазі тільки ту частину спільноти, що ісповідує ідею вільної і суверенно-державної України. Саме тепер, у т. зв. "добу детанту", стають перед нею докучливі питання, а саме: які можливості дає ця доба Україні та чи є тепер спроможність щось робити для національного й соціального визволення українського народу, для наближення його до власної державности й самостійности? Ці питання турбують провід нашої Церкви, напевно турбують вони й провід ОДУМ-у.

Відомо, що відповіді на такі питання загал чекає від своїх національних репрезентацій, якими нас щедро обдаровано. Так ото, в "Конгресових Вістях" УККА за квітень 1975 року прийшлося вчитати таку відповідь, що через політику співіснування, тобто "детанту", українська проблема неактуальна й непопулярна, а через це вона не має кон'юнктури, а тому виходить: "Не тратьте, куме, сили, спускайтеся на дно". Найбільш слушне роз'яснення такої відповіді українсько-американських ворожбитів дав один визначний український журналіст такого змісту: — "для бездарних політиків-боягузів, які надіються виключно на зовнішні сили і ігнорують силу свого народу, кон'юнктури ніколи не буде. Кон'юнктура ніколи не падає з неба, її треба творити самому" — і тут додав: у кожній, навіть у найбільш несприятливій ситуації.

У зв'язку з цим пригадую собі одну зустріч з-перед десяти років, на міжнародній конференції у Тегерані, в Ірані, присвяченій ювілею проголошення Об'єднаними Націями "Деклярації Прав Людини". Так ото, голова делегації советської України, професор політичних наук Нечитайло чи Непитайло, саме тепер не пригадую, але щось близько того, запитав мене: А ви що тут робите? На це я йому відповів: — Договорюємо, професоре, те, про що вам заборонено говорити або ви боїтеся сказати.

Так ото, дорогі одумівці, договорюймо й ми у вільному світі про все те, про що не вільно говорити поневоле нашим братам і сестрам в Україні, але договорюймо не тільки пишним словом, але й повним творчого змісту ділом, а до того в усіх галузях нашого національного життя поза Україною, зокрема ж у науковій, культурній, професійній і, очевидно, в релігійній. Нехай за приклад вам стане ваша рідна Українська Православна Церква, яка стала на-прю з усіма ворожими і недогідними кон'юнктурами, Церква, що існує й діє, як Боже чудо, лише поза межами нашої улюбленої Батьківщини, на якій видимі мури Церкви прадідів і дідів наших Москва зруйнувала, а над руїнами ще й московський караул поставила.

Так само за чудо Божого Провидіння треба вважати, що мури українських православних храмів Божих у вільному світі не тільки непорушно стоять, але й все нові виростають, а їхні брами перед усіма нами наостіж відкриті. Користаймо ж з цього та йдімо громадно на поклик нашої Матері-Церкви до самоудосконалення і всеохоплюючої любові.

Щасти ж вам, Боже, у дальшу творчу путь!

Дефіляда Юного ОДУМ-у

Фото Ю. Криволап (мол.)

Світлана КУЗЬМЕНКО

ВІДНАЙДЕНИЙ СКАРБ

Молоде подружжя Пітера МакКагена мешкало на спокійній вулиці новоталалаївської околиці у чепурному одноповерховому будиночку, подарованому батьками Пітера з нагоди шлюбу молодих.

Пітер — репортер місцевої газети. Надя — вчителька народної школи.

Молодята залюбки працювали на своєму невеликому городі біля хати, де вони хотіли виростити багато квітів, а наступної осені навіть плянували посадити декілька овочевих дерев.

Одного разу Пітер сказав дружині, що його мрія від самого дитинства — мати велику ферму.

— Не знаю чому, — говорив він, — але змалку люблю землю, люблю дивитися, як на ній щось росте... І люблю простір... Батьки дивувалися, звідки це в мене, бо вони люди міста.

— А може, цю любов до землі ти успадкував від когось зі своїх предків? — висловила припущення Надя.

— Не думаю. Батько згадував, що його предки були одні з перших поселенців на цьому континенті, між іншим, навіть якось споріднені з англійською королівською родиною. Але на цій землі вони всі вимерли, залишивши єдиного нащадка — мого батька. Мама виросла без родини... ще дитиною залишилася сиротою. Її взяли до себе й виховали двоє старших бездітних людей. Вдачею вона цілком миська людина, і завжди мріяла жити у місті набагато більшому, ніж Нова Талалаївка... Не уявляєш, Надю, як у дитинстві я хотів мати, крім батьків, ще якусь родину! Якщо не рідних, то хоча двоюрідних брата або сестру, чи навіть тітку, не говорячи вже про діда й бабу. Той новий журналіст, що недавно прийшов працювати до нашої редакції, про якого я тобі вже згадував, Богдан Макогін, має дуже велику родину. Він думає, не менше ста осіб — тільки тих, що походять від спільного прадіда, який, до речі, ще й досі живе. Цього року на своє сторіччя він запросив усю родину з'їхатися до нього на ферму, на родинну зустріч та разом відсвяткувати і день його народження.

— Це цікаво! — захоплено промовила Надя.

— Знаєш, коли Богдан сказав мені про цей родинний з'їзд і про те, що він, як один із дідових правнуків, їде на нього, у мене чомусь з'явилося неймовірне бажання побувати там також. Просто аж дивно — чомусь ця зустріч весь час мені не сходить з думки, навіть снився Богданів дід, якого я ніколи не бачив навіть на фотографії.

— Ти дуже перечулений на пункті родичів, Пітере, — сказала Надя. — Це у тебе з дитинства. Але я й сама думаю, що справді цікаво побачити таку зустріч. Я пригадую, коли я була малою і ми жили між людьми моєї національності, коли ще мій покійний батько працював у

шахті поблизу Роану, як родичі та їхні приятелі завжди сходилися відсвяткувати різні родинні okazji. Знаєш, у цьому є якийсь особливий чар... Почуття єдності людей... приналежності... Цього не можна пояснити. Щоб зрозуміти — це потрібно пережити самому... відчути... У людей твоєї національності взаємовідносини між людьми інакші: холодніші, стриманіші, офіційніші. Але ти своєю емоційністю та сприйняттям життя подібний на моїх людей.

А по надумі додала:

— А чому б тобі справді не поїхати з Богданом?

— Як — запитливо глянув Пітер на дружину.

— Дуже просто: як репортер від своєї газети, чи приятель одного з учасників зустрічі.

— Я вже про це думав і обидва варіанти виключаються, другий — подвійно. По-перше, приятелів родини не запрошено, а по-друге, зустріч припадає на час, коли ми маємо бути на наших європейських вакаціях, які подарували нам мої батьки, — з розчаруванням у голосі промовив Пітер.

— Ти звучиш розчаровано й засмучено, Пітере... Мені здається, що ти більше не радієш нашим очікуваним вакаціям, про які ми стільки говорили... плянували...

— Ні, ні, Надю, — не зрозумій мене зле... Все буде так, як ми плянували... Хоч можливо...

У цей час в дверях задзвонив дзвінок, і Надя побігла відчиняти. Це завітали МакКагіні старші.

Матильда МакКагін здавалася невичерпним джерелом енергії. Це була дуже рухлива, говірка, невеликого росту, грубенька, завжди одягнена в дорогий одяг, з пофарбованим на цеглясто-іржавий колір волоссям, жінка. Її шия, груди й вуха були прикрашені оздобами: різного роду намист, ланцюжків та кульчиків, а на пальцях кожної руки — перстнями з великими дорогоцінними каменями. Вона постійно працювала в якихось комітетах: церковних, шкільних, харитативної помочі; брала участь у різних акціях боротьби з фізичними та духовними недугами людей; була ентузіясткою гри в брідж та бовлінг; любила подорожувати, ходити в гості та приймати гостей у себе.

Джан МакКагін у доборі своїх зайняттів був набагато стриманішим, і ця їхня різниця була єдиною причиною суперечок у назагал щасливому подружжі. На думку їхніх приятелів — це було одне з тих подруж, де партнери так прекрасно доповнюють одне одного.

Джан МакКагін був великим ентузіастом гольфу, прихильником основніших новоталалаївських партій, членство у яких він час-від-часу змінював, коли вони з якихось причин переставали відповідати його політичним поглядам, та членом масонської льожі, чим він надзвичайно гордився. Правда, те, що його льожа була 32-гою з черги, його засмучувало й часто було причиною його улюбленого коментаря, що, мовляв, іноді — з незалежних від них причин — нащадки втрачають позиції, здобуті предками. Цим він, звичайно, давав зрозуміти, що його предки належали до важливіших льож. Розуміючи, що його можливості перейти хоч до трохи важливішої льожі ніякі, він усі надії покладав на єдиного сина і відверто говорив йому про це. Здавалося — це єдине в житті, що його в теперішній час турбувало; матеріально він був аж надто добре забезпечений.

Життя Джана МакКагіна поділялося на дві частини: до його 25-річчя і після. Першу частину трималося у великій таємниці. Про неї ніхто не знав, навіть дружина, та й сам МакКагін чомусь старався про неї не лише не думати, а якби це було можливим, і зовсім забути, хоч стиль життя у другій половині виник тільки завдяки першій, і всі справжні його заслуги припадали власне їй.

У молодших роках Джан МакКагін пробував щастя не в одному ділі. Були успіхи і невдачі. Та, будучи з природи оптимістом і дуже реально мислячою людиною, він завжди оцінював свої невдачі як передумови до удач, бо вірив, що найкраще людина може навчитися на своїх власних помилках. Він уважав, що найголовніше — це ніколи занадто не розчаровуватися, не втрачати почуття рівноваги і не губити з поля зору найголовнішої цілі.

Він цілком добре давав собі раду зі всіма небажаними властивостями людської вдачі, притаманними невдахам, як от сентиментальність, розчуження та романтичні нахили, вбиваючи їх у себе в зародку.

Смаження пампушок на оливі в кутку більярдного клубу однієї з бідніших околиць міста, у якій Джан МакКагін тоді жив, виявилось дуже успішним підприємством (якраз перед цим він пробував щастя в новозаснованій компанії гудзиків, яка за півроку після свого заснування збанкрутувала). Постійні відвідувачі клубу спочатку самі ласували пампушками, потім почали купувати їх своїм родинам та приятелям, і за деякий час пампушки рознесли по місті таку славу про їхнього продуцента, що він був змушений винаймати щораз більші приміщення, збільшувати число своїх помічників, аж поки, врешті, не став власником найбільшої смажильні пампушок міста.

Одного дня він прийшов до висновку, що смажильня пампушок не задовольняє повністю його прагнень, і вирішив спробувати щастя в іншому ділі. Він продав смажильню і купив радіостанцію. Тому, що урухомити її виявилось набагато важче, ніж йому це здавалося, він вирішив поки що її вірентувати, плекаючи думку, що все ж таки колись вдасться знайти людей, які допоможуть йому зорганізувати високомистецькі радіопере-

дачі, які понесуть його ім'я в етер, а можливо і в безсмертя. А у міжчасі взявся за перепродування нерухомого майна, прибравши собі титул економіста, який, як він гадав, тепер йому по праву належав.

Не зважаючи на свою невисоку освіту, а може, саме завдяки цьому, Джан МакКагін мав надзвичайно добре розвинене чуття, до чого йому братися, а що обходити десятою дорогою — і це спричинилося до того, що до нього почали звертатися за порадами в справах вигідної комерції представники всіх прошарків суспільства, включно з новоталалаївськими адвокатами та дипломованими економістами.

До найбільшої новоталалаївської агенції продажу нерухомого майна Джан МакКагін прийшов уже зі славою талановитого економіста. У той час там працювала при телефоні миловидна 16-літня, вся обвішана ланцюжками й брязкальцями, Міля Овечка.

З цього часу і почалася друга фаза його життя.

За кілька тижнів, завдяки деяким впливовим людям, яким він у свій час давав комерційні поради, він був прийнятний до масонської льожі число 32, а за кілька місяців ще й одружився з Мілею. Ушляхетнивши її ірландським прізвиськом, Джан подумав, що добре було б також змінити її ім'я на якесь повнозвучніше. Вибір упав на ім'я Матільда, бо крім того, що воно починалося з тієї самої літери, що й Міля, воно завжди йому чомусь подобалось.

— Що поробляєте, діти? — долинув з передпокою голос Пітерової матері. — Оце проїжджали по Вашій вулиці, поверталися з бовлінг клубу, і вирішили заскочити на хвилинку.

Пітер підвівся назустріч і поцілувався з матір'ю. Мати поправила йому комірець сорочки і, взявши за руку, повела до канапи.

— Сідай, розкажи, як даєє собі раду? Чому забуваєє старих маму й тата? — співучим голосом розпитувала вона.

— Все в порядку, мамо. Ми заїжджали до вас позавчора і в понеділок, але вас не було вдома.

У цей час до кімнати зайшов Джан МакКагін з невісткою.

— Це правда, любий, — говорила мати, — позавчора... Що це був за день?... Четвер... У четвер у мене брідж, тато відвозив. У понеділок було прийняття на честь новоприйнятого кандидата до татової льожі.

— До речі, — вмшався в розмову батько, — я подбав за добрі рекомендації для тебе, залишається тільки твоя згода — і, багатозначно підморгнувши синові, додав, — Чи можна сповістити її, де треба?

— Я думаю, що з цим ще можна почекати, тату, — відповів Пітер. — Сказавши по правді, у мене немає ані часу, ані зацікавлення займатися масонськими справами.

— Любий, якими справами?!...

Син глянув на батька.

— Ну, безумовно, ти ще молодий і не досить ознайомлений з життям, — вів своє батько. — Невже ще не помітив, що чим людина на важливі-

шому становищі, тим менше вона робить конкретних речей. Найменша її ідея, навіть слово, оцінюється сотнями — та де там! — тисячами, мільйонами годин праці звичайних людей... А коли ще до того фінансова база..

— Тату, я почуваю, що я звичайна людина: мене тягне до всього того, що роблять звичайні люди.

По батьковому обличчі пробігла тінь невдоволення.

— Сину, ти у мене один, і я для тебе нічого в житті не пожалію. Можеш завжди розраховувати на мою допомогу. Кому ж, як не тобі, я зоставлю все, що маю, коли мене не стане...

— Тату, — перебив йому Пітер, — з якої місцевости Ірландії походять наші предки?...

Батьків погляд застиг на синовому обличчі.

— Та навіть тобі батькові предки, сину? — втрутилася мати. — Вони походять із якихось там знатних родин і відшукати їх тепер була б напевно нелегка справа. А якби і вдалося — то чи ж справді тобі так на тому залежить, щоб отримати на Різду ще кілька карток.

— Матільдо, — зауважив їй батько, — не забувай, що надмірна емоційність властива менше розвинути народам.

— Тато має рацію, сину, — заокотіла мати. — Тато знає, що каже. Послухай, дитино, його. Подумай про масонську льожу. Ми з татом вважаємо — що раніше ти туди поступиш, то краще для тебе. Там багато важливих людей, а кому ж уже, як не їм, знати, що добре, а що зле.

— Але чому так поспішати?

— Щоб мати час зловити шансу просунутись до передніх лож, — спокійно, з притиском на останньому слові, сказав батько. — Я вважаю, що ти мусиш дати свою згоду ще перед від'їздом до Європи.

— Тату, — промовила Надя, — а може б ми відклали нашу поїздку на другий рік? Цього року ми з Пітером радше провели б наші відпустки в західній Канаді. Там у серпні, ми читали, відбуватиметься Давфинський фестиваль, а при тій нагоді Пітеру вдалося б може побувати на родинній зустрічі свого співробітника й приятеля. Я знаю, що він би хотів... У тих місцях ми ще ніколи не були... Приєднуйтеся з мамою до нас!

— Подорож до Європи поміняти на фермерські околиці? — здивувався батько.

— Якщо ти, тату, не образишся... — сказав Пітер.

— Що мені, їдьте куди хочете!... Але я, на жаль, з вами поїхати не зможу, бо у мене справи: цього року відбуватиметься світовий масонський з'їзд і мені треба до нього приготуватись.

**

На подвір'ї старого Івана Макогона людно й гамірно, а нові авта все заїжджають і привозять гостей. Люди вітаються, цілуються; чути сміх та дитячий плач. Люди гуртуються і розмовляють. Тут лікарі, інженери, адвокати, викладачі університетів, науковці, послы до уряду, вчителі, підприємці і, звичайно, фермери. Старий Макогін тишиться, що не всі покинули працю біля землі;

на його думку, це — одне з найшляхетніших людських зайнять.

До гурту дідових правнуків, які говорять між собою здебільша англійською мовою, підходить дівчинка і запитує щось своїх батьків.

— Говори своєю мовою, — наказує їй мати. — Чи ти забула, що в хаті й до своїх треба говорити по-нашому?

Дівчинка повторює питання мовою, якої мати від неї вимагає, мати лагідно відповідає, і дівчинка знову біжить до дівчорі.

— Як я їй співчуваю! — промовила вродлива, по-модному вдягнена чорнявка. — Пригадую, як я страждала, коли була в її віці й мама тягла мене з собою на всі наші вистави й збори. Це завжди було так довго!...

— Мабуть ми всі переживали це саме, — обізвалася її двоюрідна сестра. Півгодини тому вона з чоловіком та двома дітьми прилетіла власним літаком з Монтреалю. — Але властиво, як подумати, то так уже в загальному зле й не було. Не думаю, що ми страждали, коли ходили до народного дому співати в хорі, або на забави...

— Якщо підходити з цього боку... — погодилася чорнявка й обидві засміялися.

— Там ти зустріла свого Михайла, — звернулася, лукаво посміхаючись, до чорнявки грубенька круглолица блондинка.

— О, так! — Це ж він познайомив тебе з твоїм Данилом, коли ти приїхала відвідати родину!

— Не знаю, — пристав до розмови Михайло, — чи наші батьки завжди були свідомі того, з якою метою вони тягали нас скрізь, де було щось наше. Можливо велику роллю в тому відіграла їхня інтуїція, але врешті-решт виявилось, що це було дуже мудро з їхнього боку, бо я певний, що інакше сьогодні ми всі не були б тут.

— Маєш рацію, Михайле, — погодився Данило. — А нас тут єднає і щось більше, ніж родинна та кровна спорідненість. Ми інші, ніж наші батьки, але ми й не такі, як наше чужинне оточення. Ми — продукт двох культур, і багато чого, що стосується людей нашої країни, розуміємо краще, ніж одні чи другі, і тому можемо зробити багато більше для неї і її людей, ніж вони. Бо ми краще відчуваємо їхні потреби, прагнення, настрої і причини їх виникнення...

— Але коли виникає якась проблема, де стикаються дві культури, у мені чомусь завжди голосніше промовляє голос в захист культури моїх предків, — посміхаючись, перервав Данилові Михайло.

— Ну, це вже інша справа, — посміхнувся й собі Данило. — Не даремно ж ти співав у хорі народного дому у перших басах. — Всі засміялися, — та жарти жартами. Тільки я думаю, що все ж таки не даремно тягали наші батьки нас бідних страдників по народніх домівках. Вони не мали тієї освіти, яку ми здобули при їхній допомозі... і ніколи не жили в такому добробуті, в якому живемо ми... У нас немов би мусіли бути всі переваги, щоб виховати наших дітей... Цікаво, — раптом перервав хід своєї думки Данило, — скільки ж з'їдеться на родинну зустріч, коли хтось із нас доживе до прадідового віку?...

Ірина САБУРОВА

Це залежатиме від нас... — задумано сказав Михайло. — Від того, наскільки ми свідомі прадідової мудрости...

Надю і Пітера привіз Богдан. Він познайомив їх з багатьма гістьми.

— А тепер ходімо до найстаршого члена нашої родини, — сказав Богдан.

— Ходімо! — майже одночасно сказали Надя й Пітер.

— Чи не міг би я провести зі старим невеличке інтерв'ю? — спитав Богдана Пітер.

— Певно. Старий любить розказувати і любить людей.

Під рясною яблунею серед гурту сидів білий, як молоко, вусатий, колись видно кремезний, старий чоловік. На його постаті й обличчі роки залишили сліди, але не в очах: вони були живі і їх блисків могла б позаздрити не одна набагато молодша людина. У старого сьогодні свято. Він радіє сонцю, що так лагідно шле своє проміння на землю, його землю, з якою за довгі роки праці на ній, йому здається, він зріднився, і перехід у неї йому вже зовсім не страшний. Радіє, що з'їхалося стільки гостей, його рідних.

Пітерові здалося, що цього старого вже десь бачив.

— Так... напевно бачив... але де?... — і раптом його пам'ять блискавично пронизав спогад: "Він мені снився після того, як Богдан сказав про цю зустріч!"

— Це Пітер МакКагін, — звернувся Богдан до старого. — Він пише до газет і хоче, щоб ви оповіли йому щось зі свого життя. Я перекладаю тиму.

— Що ж мені вам оповісти, — спитав старий.

— Що-небудь зі свого життя... Чому ви покинули землю ваших предків? Про свою родину... Чи що хочете... — говорив Пітер.

— Що ж, я можу... якщо вам буде цікава моя балаканина.

— Не з добра їхали люди на чужину, — почав свою розповідь старий по хвилині надуми. — Їхали шукати кращої долі... Від злиднів... Вийшло так, що ніби забракло місця на своїй землі для чесних працюючих господарів. А хто ж, як не вони, годують цілу державу... бо вже не один бушель пшениці звідси, з мого поля, яке сам підняв з цілини й виплекав, пішов туди ж... де, мабуть, найродючіша в світі земля.

— Привезли ми зі старою на нову землю свою молодість, охочі до праці руки... та віру в Бога... Тяжко працювали... дуже тяжко... Так тепер не працюють. Та не дурно, — і очі старого засвітились. — Хто ж може очікувати більшого, ніж Бог дав мені?

— Мої ще живі діти, унуки, правнуки і правнучки прибули сьогодні до мене, старого. Багато з них тут познайомляться... Ось ви краще з ними поговоріть... що ж я... Не ганьблять ім'я Макогона, звеличують, хоч і не на рідній землі, — і старий зідхнув. Потім хвилинку подумав і додав, — Всі... крім одного...

— Був унук Іван, — вів далі старий, — Так як і я, називався. Високий, ставний... і мудрий.

**

Тридцять літ уже минуло відтоді.

*Щойно стихло бомбувальників виття.
Світ ще вирви не засипав до пугтя.*

*І для друзів, і для недругів тягар,
Ми топтали коло берега пожар.*

*Так що врешті навіть наші імена
Змила хвиля, поховала глибина.*

*Як же легко, як же вільно ми живем!
Безпросвітности холодні трунки п'єм.*

*Тільки нас — гай-гай! — помітили з землі,
Виряджують по бездомних кораблі.*

Переклад Оксани Соловей

Тільки не думав так, як треба. Залишив школу, пішов до міста на працю. Все йому у чужих здавалося краще. Почав соромитися свого. Змів прізвище. Та ще хоч би на щось путнє, а то ж на таке, що й вимовити соромно. Я йому так і сказав. А він мені: "То, діду, панське прізвище. Ви не розумієте. Ви знаєте, — каже, — я тепер прийнятий до масонської льожі". І почав мені розказувати, які туди великі пани належать, навіть королі, каже. Дуже йому, я бачив, хотілося стати паном — тільки не таку, як треба, дорогу туди вибрав. Я йому так і сказав. "Темний ви, діду, темний", — відповів він мені й поїхав. Більше про нього я ніколи й не чув. Шкода дурного... Та ж і свій же...

— А скільки років тепер могло б бути Вашому унукові? — з раптовою цікавістю спитав Пітер старого.

— Гм... — задумався старий, — я думаю, що десь із п'ятдесят. Він молодший від свого брата, мого внука Остапа, того, що лікарем, і старший на рік від свого брата Дмитра, що адвокатом, що його уряд минулого року послав до Об'єднаних Націй... Хотів би, щоб Іван був тут сьогодні, подивився, що й прізвища міняти не треба і без масонської льожі можна обійтися, щоб стати паном. Та не тільки в цьому річ... Рідний же... А свого не відітнеш... Тільки один такий... — сказав старий і замовк.

— Всі, діду! — вимовив схвильований Пітер. — Ви загубили внука, але знайшли його сина — вашого правнука, який навіть не знаючи про вас, тужив за вами, за всіма вами, рідними з самого дитинства. Сьогодні він віднайшов найбільший скарб, колись так легковажно відкинутий його батьком — свою маленьку частинку в тягlostі свого невмирущого роду.

Сергій ГОЛУБЕНКО

ДИПЛОМАТИЧНА ПОДОРОЖ ЕРИХА ЛЯСОТИ НА УКРАЇНУ

Після розгрому Візантії і здобуття Царгороду турками ціла Європа протягом наступного 16-го століття перебувала в стані постійної небезпеки перед лицем можливої повсякчасної турецької навали.

Щоб відвернути цю загрозу, папа Климентій VIII взявся за створення протитурецької ліги європейських держав і зокрема використання для оборони всіх сил Сходу Європи. У цьому його підтримав німецький цісар Рудольф II. Ініціатори цієї коаліції плянували залучити до війни козаків, мілітарна сила яких на морі та суходолі все зростала, а блискучі перемоги над морськими та сухопутними силами Туреччини, що вважалася могутньою військовою потугою, викликали в Європі загальний подив і захоплення.

Ініціативу папи прилучити козаків до протитурецького походу захоплено привітала Польща, бо тоді козацька увага була б спрямована не проти гнобителів українського народу поляків, а в інший бік. Схвалював цю ініціативу латинський єпископ у Києві, українець Йосиф Верещинський.

Ватикан вислав свого дипломата, хорватського священника о. Олександра Комуловича на Схід Європи. З доручення папи він об'їздив Семигород, Литву, Московщину, Молдавію в справі організації коаліції держав проти Туреччини. Навесні 1594 року він приїхав на Україну і по дорозі на Січ, зустрівши козацького провідника Северина Наливайка, передав йому від папи 12 тисяч золотих дукатів завдатку за участь козаків у поході проти турків. Сам же не наважився їхати на саме Запоріжжя, бо боявся потрапити в турецько-татарські руки. Зустрівшись з реєстровими козаками і вважаючи всіх без винятку козаків польськими підданими, він про участь козаків у плянованій війні почав домовлятися з польським урядом. Це обурило запорожців, які заявили, що Січ не підлягає урядові Польщі і таке домовлення її не зобов'язує. На тому переговори скінчилися.

Після невдалої спроби о. Комуловича німецький цісар Рудольф II влітку 1594 року вислав на Україну свого посланця Ериха Лясоту фон Стеблау, який прямуючи на Січ переїхав через цілу Україну і написав враження зі своєї подорожі. Дорожні нотатки Лясоти мають велику цінність, бо в них всебічно описана Україна кінця 16 століття так, як її бачив посланець цісара.

Приїхавши на українські землі, Еріх Лясота насамперед спинився у Львові. Про це місто він записав: "Львів — столиця Червоної Русі. У місті є єпископська катедра, воевідство, залога фортеці й староство; є два замки: один — у місті, інший — поза містом на високій горі, звідки відкривається краєвид на декілька миль. У цьому місті багата торгівля: її ведуть переважно вірмени, які

тут поселились і мають прекрасну церкву, де й відправляють Богослуження за звичаями свого обряду".

Зі Львова дальший шлях посланця простелився через Кам'янець-Подільський. Лясота занотував: "У місті є єпископська катедра, воевідство, залога фортеці та староство і лежить воно в місцевості, міцно укріпленій самою природою, так що з ним не може дорівнятись ніяке інше місто в Польщі; є там замок, з'єднаний з містом за посередництвом високого мосту".

Далі Лясота зупинився в Києві. Своє захоплення цим стародавнім, хоч і занедбаним на той час польським хазайнуванням, містом, викладає посол, намагаючись заглибитись у минуле і часами припускається помилок. Він, зокрема, зазначає, що собор Святої Софії побудував цісар Володимир, коли насправді будівничим собору був син Володимира Ярослав Мудрий.

Лясота відзначає, що в давніх часах Київ був "славною столицею і самостійним князівством". Називаючи князя Володимира цісарем, німецький посланець підкреслює його могутність та обмежену владу. Він пише, що Київ "великий і міцно укріплений був давніше прикрашений багатьма прекрасними церквами і будинками, як громадськими, так і приватними. Особливо славний прекрасний і величавий собор Святої Софії, якому нема рівного за розмірами і який побудував цісар Володимир за зразком катедри Святої Софії в Царгороді. Під цей час церква хоч і збереглася, але перебуває у великому занедбанні. Горішні склепіння її, особливо всередині, прикрашені мозаїкою, підлога викладена гарним кольоровим камінням; нагорі галерія або хори, поруччя яких від одної колони до другої зроблені з суцільних плит блакитного каміння з прозорою різьбою. Далі з хорів виходять по сходах на вежку, в якій Володимир, за переказами, мав звичай скликати Раду; це легке ясне приміщення, що має назву столиці Володимира".

Велике враження зробили на Лясоту й інші київські церкви. Захоплено описує він Печерський монастир і його "прекрасну муровану церкву", а про Золотоверху Михайлівську церкву нотує: "Це прекрасна будова, в середині якої є округла баня, що її дах позолочений; всередині вона теж прикрашена мозаїкою, а підлога викладена маленькими кольоровими камінчиками".

Увагу спостережливого подорожника привертають теж руїни Золотих воріт. Він пише: "Належить ще звернути увагу на руїни прекрасних воріт, які і в сучасну добу заховують це саме значення, одні називають їх Золотими, інші — залізними воротами. Це була гарна й прекрасна будова, оскільки можна собі уявити з уцілілих решток".

Свої враження від оглядин Києва Лясота закінчує ствердженнями: "Там, де вимальовуються руїни і де колись стояло місто, в сучасну добу майже зовсім нема будинків або є їх дуже мало, а сучасне місто побудоване внизу в долині на правому березі Дніпра, воно займає досить велику площу, тому що майже при кожному будинку є садок. У ньому багато церков, вони майже всі дерев'яні, лише одна кам'яна — стоїть на площі. Там є також катедро католицького єпископа, але соборна церква зовсім занедбана, дерев'яна. Тут живуть також вірмени, правда не дуже заможні; вони також мають свою церкву. Замок стоїть високо, на окремі горі й займає велику площу; він також не мурований, а дерев'яний, обмазаний глиною". Так невесело виглядав Київ під польською владою.

Переїхавши Дніпро, Лясота попрямував далі на південний схід, заглиблюючись у щораз небезпечніші місця, де селяни змушені були обробляти землю зі зброєю в руках, кожноразно загрожені татарськими нападами.

Зупинившись у Прилуках, Лясота написав: "Прилуки, велике, нове укріплене місто з замком; у ньому є чотири тисячі домов над річкою Десницею. Місто оточене прекрасними просторами і родючими ланами та пасовиськами, серед яких розташовані поодинокі маленькі дивні будинки зі стрільницями, куди ховаються селяни, заскочені зненацька татарами, і обороняються від них, тому кожний селянин, ідучи на працю в поле, завжди має зі собою рушницю на плечах і шаблю або тесак при боці, бо вони дуже часто є в небезпеці перед татарами і майже ніколи не бувають у безпеці від них".

У дальшій дорозі, у гирлі Псла Лясота зустрівся з московським послом, який створював враження, ніби московський князь мав у своїй службі запорізьких козаків, але говорив, що і "далі буде зноситись з запорожцями з почестями й подарунками".

8 червня 1594 року Еріх Лясота прибув на Запоріжжя. Січ була тоді на острові Базавлук на Чортотлицькому Дніпровищі. На зустріч посланцеві царя була вислана запорізька старшина, яка зустріла його з почестями і на пошану його стріляли з гармат. Це переконало Лясоту, що запорізька старшина добре ознайомена з дипломатичним етикетом і європейськими звичаями прийняття чужоземних послів. Він передав козакам 8 тисяч дукатів, клейноди, корогви з гербом царя, срібні сурми.

На Січі Лясота пробув кілька тижнів. 19-го червня його відвідав тогочасний запорізький гетьман Богдан Микошинський зі старшинами, а потім запросив до себе. Після обіду гетьман і старшина приймали московського посла, який передав запорожцям гроші й намовляв їх до війни з турками. Про цей день Лясота записав: "Ранком вождь прийшов до нас з візитою разом з кількома старшинами, а потім приймав у себе. Після обіду вони вислухали московського посла.

Але перед тим, як його вислухати, їхній зверхник прислав нам з кола прохання, щоб авдієнція, яку вони дали московському послуві раніше ніж нам, не була приводом до непорозумінь, бо їм добре відомо, що його царська величність стоїть вище всіх інших європейських королів і що тому його послів треба було б вислухати першими. Але тому, що вони передбачають, навіть почасти переконались у тому, що москаль хоче висловити свої міркування відносно вербування військових сил, тому вони вважають потрібним перед тим вислухати його".

Після розмов з царським послом гетьман і запорізька старшина почали домовлятися з Лясотою щодо їхньої участі в протитурецькій війні. У нарадах брав участь польський відпоручник Казимир Хлопицький, який називав себе колишнім козацьким гетьманом і ніби посередничав між Лясотою та козаками, але як завважив Лясота, "своїм самозванством подав привід до поважних непорозумінь". Під час обговорення маршруту запорізького наступу на турків через Молдавію, запорізька старшина, як пише Лясота, заявила, що "тяжко покладатися на молдавського господаря, та й самі молдавани від природи несталий зрадливий нарід, віроломство яких добре знають козаки". Переговори з запорожцями, що їх в імені царя провадив Лясота, мали деякі труднощі, бо "козаки казали, що вони не мають звичаю вступати на службу та йти в похід при непевних умовах і тому бажають, щоб я зробив з ними договір від імені царя". Він так і зробив, запевняючи запорожців, що домовляється з ними як представник царя, і переговори успішно закінчились.

Своєю чемністю і зразковою поведінкою по відношенню до гостей, як і своєю відвагою запорожці зробили на Лясоту дуже позитивне враження. Він називав їх "хоробрими та ініціативними людьми, які з ранніх років вправляються у військовому ділі й прекрасно вивчили ворога — турків і татар. Вони мають сучасні гармати й багато з них уміє поводитись з цією зброєю, так що при них зайве наймати та утримувати окремих гармашів". Згадує Лясота й про своєрідні ракети запорізьких козаків. Наприкінці він відносно ролі та значення запорізького козацтва й Січі зробив важливі висновки: "Через те, що внутрішні справи Польщі, як видно було, загрожували переверотом у недовгому часі, то я вважав справою надзвичайної ваги запевнити собі приязнь цього товариства, яке не тільки користується величезними впливами на Україні, але на яке оглядається і вся Польща".

Згідно укладеного з Лясотою договору козацтво зібралось у похід. Проти турків виступили не лише запорожці, а й інше козацьке військо, створене на Брацлавщині та Волині під проводом Северина Наливайка. Воно рушило на Волощину, зайняло Тячиню, а далі спільно з запорожцями здобуло столицю Молдавії Яси і змусило молдавського господаря відійти від турків та

(Закінчення на стор. 24)

ПАМ'ЯТИ ГРИГОРІЯ ТА АНТОНІНИ ЯРОШЕВИЧІВ-МАНЬКО

А. КАМІНЧУК

У квітні 1973 року відійшла у вічність Антоніна Володимирівна Ярошевич-Манько, а в жовтні 1974 року і Григорій Єрофеевич.

Були вони добрі, щирі люди й непересічні мистці.

На превеликий жаль, не змогли вони повністю послужити своїми талантами нашому суспільству, бо на перешкоді стояло хибне думання деяких керівників його.

Григорій Єрофеевич плянував утворити в Торонто український мистецький ансамбль. Мистецькі сили були, і такий ансамбль міг би показати високий рівень українського театру, але, на жаль, не всі розуміли велике значення цього задуму.

Не можна говорити, що все українське суспільство не цінило Г. Є., бо відомо, як урочисто відзначили ювілей його, але все ж сильний український ансамбль так і не був створений. І як же боляче переживав це Григорій Єрофеевич.

Мистецтво для нього було не професійною працею, а він жив ним. Мистець з покликання — він хотів всього себе віддати служінню народові своїм талантом і знаннями.

Антоніна Володимирівна — його дружина — була цілком під пару йому, бо й вона була мистець з покликання.

Які великі були її знання й уміння!

Згадую, якось я звернувся до неї з проханням, щоб проспівала "Розбійника" на Страстях. Вона погодилася. Коли я приніс ноти, вона зразу стала з них співати. Я запитав її, чому вона не вжила фортепіано, щоб взяти відповідний тон. Вона посміхнулася, підійшла до фортепіано, "дала тон", і він був точнісінько такий, як вона взяла без нього.

Рідко зустрічаються люди, які без камертона чи фортепіано взяли б правильний тон.

Григорій Єрофеевич глибоко шанував і любив свою дружину. Вона відповідала йому тим же. Вони дуже добре розуміли один одного. На деякі жарти Григорія Єрофеевича, які стороннім особам (що добре не знали подружжя) здавалися може й ущіпливими, вона тільки посміхалася, бо знала, як глибоко любить її Григорій Єрофеевич. І це особливо стало видно, коли вона померла — він не знаходив собі місця, і тільки про неї говорив.

Це було добре зразкове подружжя, щире, гостинне.

Обидвоє вони були не тільки талановитими мистцями, а й добрими вчителями.

Одвересніло... Одзвеніло...
Човнами мрійними сплило...
Зелене віття спаленіло,
Хоч блискавиць і не було.
Багрянні кросна... Дух озону
Од яблук, груш, од стиглих дум...
Од листя сонячного дзвону
У яблуневому саду.
Одвересніло... Одзвеніло...
В плодах і зорях одпливло...
Одплакалось і одлюбилося,
Як у житті...
Всього було.

"Свідчадо"

Їхні учні згадують своїх вчителів теплим словом.

Якби вони мали сприятливі умови і підтримку, то підготували б більшу кількість добрих мистців.

Ми, українці, мусимо пам'ятати, що народ шанують не за кількість партій чи груп, а за культуру його. Наша українська культура висока. Покажімо це не деклараціями, а ділами. Даймо можливість українським культурним силам повністю працювати для українського суспільства, особливо молоді, і щоб інші народи побачили великі духові багатства нашого народу, а відділя — й шанували його.

Це й буде найкраща пам'ятка незабутніх великих мистців, Григорія та Антоніни Ярошевичів-Манько.

Мистецтво, як і розум, — дар Божий. Але мистецтво, як і розум, можна спрямовувати не лише на добро народові, а часом і на зло.

Григорій Єрофеевич і Антоніна Володимирівна завжди працювали тільки на добро народові і ніколи на зло.

Вони ніколи не гналися за грішми і ніколи не продавали свого таланту.

У цьому їх велич.

Відійшли у вічність великі талановиті мистці, які ніколи не відмовлялися служити народові своїм талантом і знаннями та робили все, що тільки могли для добра українського народу. Вічна їм пам'ять!

Митр. о. М. ОВЧАРЕНКО

РІК БЕЗ ПРАВДОПИСЦЯ

Тягар робочих літ наліг мені на плечі,
Стих безтурботний сміх і споважніли речі,
І голос чую я настирливо-шорсткий:
"Лукавий наймите, а де ж доробок твій?
Чи ж добре ти робив над чорною ріллею,
Чи встигнеш, поки день, скінчить свої жнива?"

М. Зеров

Час летить блискавично. Час ніколи не рахується з тим, що хтось хотів би його затримати, чи сповільнити. І людське життя фактично дорівнює одному великому дневі, і слушно запитує поет: "Чи встигнеш, ПОКИ ДЕНЬ, скінчить свої жнива?"

Письменник Зосим Дончук не змарнував свого ДНЯ. Більше того, він цей ДЕНЬ розклав на години й на хвилини та дбав, щоб вони приносили "плід трудів" не тільки для особистого життя, а й для загального, всенароднього добра.

У нас "не прийнято" відзначати й підтримувати живих мистців. Навпаки, що плідніший мистець, то менше про нього згадують різні офіційні й неофіційні чинники. Зокрема, в літературі спостерігається просто скандальне явище. Наші "ведущі" критики-літературознавці, пишучи якийсь огляд, приділяють такому плідному письменникові всього кілька речень, а то й зовсім замовчують. Чому? Спитайте "ведущих"?

Покійний З. Дончук давно зауважив це навмисне чи ненавмисне замовчування, і цілком слушно його дружина апелювала до найбільш об'єктивного й широго критика, себто, до читача. У виданій Ларисою Дончук книзі "Праця і нагорода" зібрано десятки, а то й сотні відгуків широких читацьких кіл різних ступенів розвитку, освіти й смаків. Далеко не всі відгуки сповнені похвали, так званого "тиміяму", але це й непотрібно справжньому мистцеві. Він не непомильний, він прислухається до різних зауважень і порад, які допомагають йому вдосконалюватись, уникати помилок і слабких місць, невпинно рости в своїй майстерності.

Зосим Дончук став на стежку письменника, порівнюючи, пізно, у другій половині свого життя, вирвавшись із підсоветського гніту. Він багато пережив і багато бачив, а тому, маючи вроджений талант, заговорив на повний голос, не потребуючи якось завуальовувати свої думки, писати "півправду".

В той час, коли люди ще не зовсім оговтались від пережитих страхів "на батьківщині всіх трудящих", появилися Дончукові "Чорні дні" й "Через річку", вслід за ними появилася моторошна "Прірва", де письменник оголив червоного короля, показав його справжнє цинічно-розбійницьке ество.

Дончук, завдяки своїй виключній спостережливості і вмінню глибоко аналізував події, ніколи

не відступає від правди і не вдається в ефектну гіперболізацію. Його персонажі наскрізь життєві, його висновки разюче-логічні, й до них трудно причепити ще якісь додатки.

Не кожний письменник може бути романістом, бо жанр роману досить складна річ. У нас письменників-романістів можна перерахувати на пальцях однієї руки.

Зосим Дончук має вісім цікавих, сюжетно наснажених романів: "І бачив я", "Перша любов", "Будинок 1313", "Утрачений ранок", "Прірва", "В пошуках щастя", "В облозі", "Куди веде казка".

Тут не будемо розглядати кожний роман окремо. Своїм змістом романи ці різні, але їх об'єднує спільна риса: розкриття облуди, за Солженіциним, "передового вчення", хоч і без солженіцинського сарказму, зате з переконливими, безапелляційними фактами, з тією залізною логікою, що її тяжко заперечити навіть у полеміці комуністичним підголоскам.

Дончукова розповідь іде пливко, як потічок; іноді в тому потічку здіймаються хвилі, підкреслюючи повноту переживань автора, його ставлення до подій свідком яких він був. Мимоволі пробігають мурашки по спині, коли натрапляєш на нібито неймовірну, а справді цілком природну для комуністичного режиму історію, бо ж той режим перевернув догори дном усі принципи віками усталеної людської моралі, потоптав усе порядне, чисте, святе, до нечуваних розмірів поширив макіявелістичне гасло: "Мета виправдовує засоби".

Не проходить Зосим Дончук байдуше і повз проблеми нашого часу. Роман "В пошуках щастя" присвячений, сказати б, одвічній темі "Батьки і діти". Правда, тут автор, очевидно, з сентименту до української молодої людини (дівчини). зрівняв гострі кути, з "падшого ангела" врешті зробив праведницю, але це вже справа письменницького смаку, непідвладного чужій думці.

Окреме місце в творчості Зосима Дончука займає сатира. Його трилогія, точніше, "чотирилогія" — "Гнат Кіндратович", "Море по коліна", "Ясновидець Гері" й "Шалом, месіє" наскрізь просякнута сатиричним духом. Дехто закидав Дончукові перебільшення, мовляв, такого типа, як Гнат Кіндратович (він же ясновидець, він же месія), не може бути в житті. А чому не може? Як тут уже згадано, перевернені догори дном усі принципи віками усталеної людської моралі, нема межі тій підлоті, що її можна спіткати в будь-якому прошарку суспільства.

Поведінка тієї чи іншої особи — явище зумовлене певними обставинами, і тут категорично тверджень не може бути. Розуміється, пуритани (чи й фарисеї) криком кричатимуть: — Вигада! Нацлеп! Згущення фарб! Але чи можемо ми чомусь дивуватися, мавши в недалекому минулому

сталінські й гітлерівські режими, чи можемо запечувати потворність життя, читаючи, приміром, як в ССРСР і сьогодні розправляються з "неспівзвучними" новій епосі? Адже там здорову людину оголошують божевільною, роками тримають у "психушках", а тоді випускають зламаною й справді хворою. Людська особистість і там, і тут, у так званому вільному світі, залежить від того, як складеться її життя. Бувало ж, що розбійники, душогуби оберталися в праведників і йшли в монастир замолювати свої гріхи. А бувало, що всіма шановані праведники ставали страшними душогубами.

Зосим Дончук, на жаль, рано пішов із життя. В нього було ще багато творчих задумів, і з його працездатністю можна сказати, що ті задуми він би успішно здійснив. Наприклад, він колись так сказав: "Наступним моїм твором будуть "Нетрі великого міста". Мені довелося жити в цих нетрях, спостерігати їх, як на долоні, і я думаю, що цілком упораюся з таким сюжетом".

У цьому немає сумніву. Письменник масштабу Зосима Дончука міг упоратися з будьякою темою, при чому, без особливої напруги, як належить справжньому, талановитому майстрові слова. Це ж не жарт — кожного року випускати новий роман, добре продуманий, "виношений", що, як кажуть, має голову й ноги.

Покійний Зосим Дончук на запит: "Лукавий наймите, а де ж доробок твій?" міг би відповісти: — Ось він, шіснадцять книжок, написаних не за умов фізичного спокою й життєвих вигод, а в найбільш несприятливий для цього час, тоді, коли дванадцять годин на добу, віддавав тяжкій фізичній праці, тоді, коли крав години свого відпочинку й обертав ніч у день.

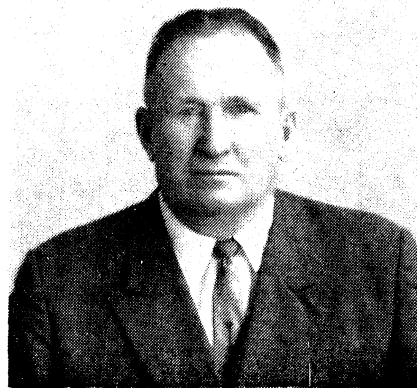
Треба дивуватися такій силі волі й працездатності письменника. Ми мусимо гордитися письменником-правдописцем, твори якого безсумнівно займуть колись почесне місце на полицях українських бібліотек, витиснувши звідти різний режимний мотлох — оспівування нашого горя й ганьби під п'ястком жорстокого, ненажерливого комуно-російського окупанта.

3-го серня ц.р. минув рік з дня смерті Зосима Дончука. Спи ж, дорогий друже, після вивершеної тобою з честю праці. Утримаємось від побажання тобі "землі пухом", бо ж земля ніколи й ніде пуховою не буває.

Можемо тільки висловити свій глибокий жаль своєю пошаною і вдячну пам'ять словами поета:

Про любих серцеві, яких забрала тьма,
Про тих, що десь, в незнаному нам храмі,
Не говори із сумом: їх нема,
Але з подякою: вони були між нами.

А. ГАЛАН

Лука Кислюк
добродій одумівської молоді

ПОДЯКА

Головна Управа Товариства Одумівських Приятелів Канади, від себе, Юного ОДУМ-у і ОДУМ-у та Дирекція Корпорації Відпочинкової Одумівської Оселі "УКРАЇНА" висловлюємо сердечну подяку одному з жертвенних друзів одумівської молоді **ЛУЦІ КИСЛЮКУ** за щиросердечний дар у сумі 3,708.00 дол. на рахунок одумівської молоді в розбудові одумівського осередку "УКРАЇНА" та за попередній вклад 1000.00 дол. на фонд ім. Л. Кислюка. Всі ці гроші, дорогий Пане Кислюк, будуть зужиті так, як Ви самі цього бажаєте, а одумівська молодь завжди буде гордитися Вами і пам'ятати Вас, свого доброго приятеля, та Вашу жертвенність для них. Ваше ім'я завжди житиме у їхній власній хаті та їхній пам'яті.

Бажаємо Вам кріпкого здоров'я та многих і многих років життя!

За Головну Управу ТОП Канади,

Юний ОДУМ і ОДУМ

Іван Данильченко, Голова Управи ТОП

За Корпорацію Відпочинкової Оселі "Україна"

М. Співак, Голова Корпорації

ЗУСТРІЧ ОДУМ-У

Як і заповідалося, ювілейна Зустріч Одумівців США й Канади, присвячена 25-літтю ОДУМ-у, відбулася 29-31 серпня цього року в Торонто.

У п'ятницю 29-го серпня вечером в аудиторії школи Вест Парк відбувся концерт, в якому взяли участь одумівські вокальні та танцювальні ансамблі з Детройту, Міннеаполісу, Ст. Кетеринс, Торонто і Клівленду. Було присутніх біля 600 осіб. Концерт відкрив голова комітету Зустрічі Олександр Харченко.

У суботу 30-го серпня вдень в спортивній залі Йоркського Університету відбулися міжфіліяльні спортивні змагання з відбиванки. Брала участь 14 дружин: 8 хлоп'ячих і 6 дівочих із Чикаго, Нью Йорку, Ст. Кетеринс, Клівленду, Детройту, Торонто, Лондону і Міннеаполісу. З хлоп'ячих дружин перше місце взяла дружина ч. 2 з Торонто, а друге — дружина з Чикаго.

З дівочих дружин перше місце взяла дружина з Чикаго, а друге — дружина з Детройту. Відповідальним за перебіг змагання був Анатолій Терентів.

Того ж дня відбулося засідання членів ЦК ОДУМ-у, на якому обговорено справи пов'язані з цьогорічною Зустрічю та ухвалено відбутися Зустріч 1976 року на одумівській оселі "Україна" біля Лондону в Канаді на День Праці.

У суботу вечером відбулися бенкет і забава в розкішних залах Констелейшен Готелю. На бенкеті, де було 450 осіб, був присутній високопресвященніший митрополит Української Православної Церкви в США Владика Мстислав. Провадив бенкетом інж. Петро Родак. Надійшли численні письмові привіти. Усні привіти склали митрополит Мстислав, представники Державного Центру, УРДП, Пласту і СУМ-у. о. Д. Фотій, капелян ОДУМ-у в Торонто, склав привіт від митрополита Михаїла. Микола Співак привітав від дирекції оселі "Україна". Після привітів голова ЦК ОДУМ-у д-р Юрій Криволап мав слово, і вручив нагороди одумівцям за найкращі проекти емблеми, серії поштових марок та маршу присвячених 25-літтю ОДУМ-у.

Після бенкету відбулася забава, на якій було понад 700 осіб молоді і старших.

У неділю 31 серпня відбулася зустріч одумівців з українським громадянством на оселі православної громади в Торонто "Київ". Через несприятливу погоду було присутніх біля 2.000 осіб. Блаженніший митрополит Михаїл в асисті о.о. М. Дебрини і Д. Фотія відслужив архиєрейську Службу Божу. Проповідь, звернену в основному до молоді, сказав єпископ-номінат о. Дебрин, капелян ОДУМ-у в Лондоні.

Після спільного обіду відбулася дефіляда одумівських відділів, якою провадив комендант дня Олег Сандул. Дефіляду приймали духовенство, члени ЦК ОДУМ-у та представники молодіжних і громадських організацій.

Слово до молоді виголосив колишній довголітній член ЦК ОДУМ-у, а тепер професор американського університету д-р Євген Федоренко. Головну промову виголосив д-р Василь Гришко.

Пізніше був концерт, в якому взяли участь вокальні та танцювальні ансамблі з Канади і США. Програмою провадив артист Ростислав Василенко, який між точками концерту прочитав кілька гуморесок.

Присутніх вітали від Світового Конгресу Вільних Українців mgr. Юрій Шимко, а від управи міста Торонто — радний Василь Бойчук.

Також був панель на тему "Український дисидентський рух на Україні". У ньому взяли участь шість членів молодіжних організацій, включаючи модератора інж. Миколу Мороза.

Остання точка зустрічі — ватра, завжди цікава дорослим і молоді, відбулася лише частково, бо перебив дощ.

**

Дотепер відбулося 20 одумівських Зустрічей. Відбувалися вони майже щороку. Здається, чи не найкраща з них була в 1970 році, присвячена 20-літтю ОДУМ-у — був гарний концерт, чудовий бенкет і забава. День в неділю випав сонячний і на оселю "Київ" прибуло понад 4.000 людей. Цього року погода в неділю була, на жаль, несприятлива. Сподіваємося, що наступна зустріч 3-5 вересня 1976 року на одумівській оселі "Україна" біля Лондону, в Канаді, буде одною з найкращих.

Зустрічі з громадянством є одними з показників праці ОДУМ-у. Про них багато говорять і пишуть.

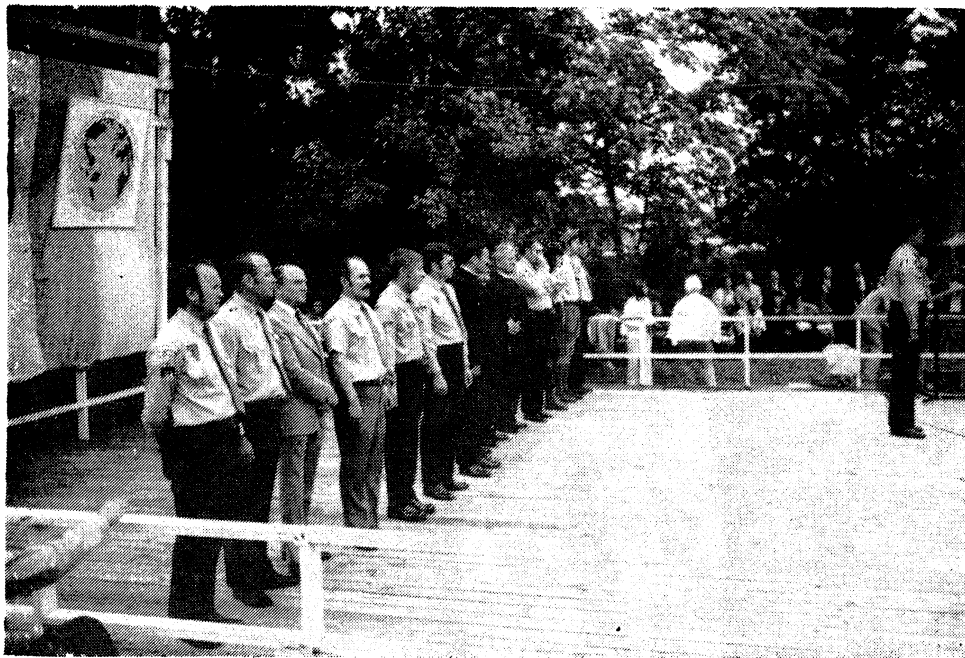
Інші відтинки праці ОДУМ-у, хоч і не такі голосні, але дуже важні є:

Видавнича діяльність.

Вже 25 років безперервно виходить одумівський журнал "Молода Україна". Це якісний журнал, в якому публікуються кращі зразки сучасної і клясичної української поезії, нариси, оповідання, рецензії, новини з загальноукраїнського та з одумівського життя і праці, хроніка та сторінка Юного ОДУМ-у.

ОДУМ видав розкішний Альманах, присвячений 15-літтю організації і вневдзі має вийти такий альманах, присвячений 25-літтю. Видав "Грань" Олеся Лупія, "Порадник Одумівця" і незабаром має вийти збірка поезій Михайла Ситника "Цвіт папороті", яку шанувальники поезії нетерпляче чекають. Є також сторінки ОДУМ-у при "Українських Вістях" в Німеччині і "Свободі" в США.

Д-р Юрій Криволап СВП ОДУМ-у — Голова ЦК вітає дефіляду й гостей зустрічі. На трибуні члени ЦК ОДУМ-у, почесні гості, духовенство та представники СУМ-у.

Вокальний ансамбль "Фіялки" філії ОДУМ-у в Детройті, США. Мистецький керівник — Петро Китастиий, СВД ОДУМ-у.

Мистецька діяльність

Нині ОДУМ є в США, Канаді, Німеччині і Англії. Майже при кожній філії ОДУМ-у, яких є біля 20-ти, працюють танцювальні чи вокальні ансамблі. Деякі з цих ансамблів є на досить високому мистецькому рівні. Вокальний ансамбль "Фіялки" при філії ім. Симона Петлюри в Детройті в програмі святкувань 25-ліття ОДУМ-у видав довгограючу платівку "Мавка". Мистецький керівник і акомпаніатор ансамблю є Старший Виховник Дорадник ОДУМ-у Петро Китастиий. При шести філіях є ансамблі бандуристів. Торонтська танцювальна група "Веснянка", що нараховує біля 80-ти осіб, дуже популярна серед українців і неукраїнців. У Торонто вже п'ять років існує одумівська тижнева радіопередача.

Виховна діяльність

Під час зимового сезону відбуваються регулярні сходи з юними одумівцями, де вони мають пройти певний матеріал. Частина матеріалу подається в так званий ігровий спосіб. Ігри підбираються так, щоб у дітей розвивали пам'ять, слух, та збільшувався запас українських слів. З дітьми працюють виховники, які закінчили табори виховників. Дотепер відбулося 9 таких таборів з пересічним числом учасників біля 35.

Влітку відбуваються табори Юн. ОДУМ-у в Онтаріо, Міннесоті та на одумівській оселі "Київ" у штаті Нью Йорк. Також відбуваються курси гри на бандурах і курси українознавства. Пересічна кількість всіх таборян і курсантів щороку є біля 400 осіб. (М. Ж.)

Фрагмент змагань відбиванкових дружин філій ОДУМ-у США та Канади.

ЗУСТРІЧ І МИ, АБО МИ І ЗУСТРІЧ

Це стосується лише нас, міннесотців, і нікого іншого. Кілька днів тому повернулись ми з Ювілейної Зустрічі ОДУМ-у в Канаді, на якій ми, приїхавши з далекої провінції, придивлялися до плодів нашого 25-літнього існування. Ще раніше ми підкреслювали, що, підсумовуючи минуле, треба робити висновки для майбутнього. Сподіваємося, що наші висновки будуть правильні.

Тепер про нас. Їздило нас на Зустріч аж 69 осіб. Першою клясою, тобто автобусом, їхало 43, а решта 26 — другою клясою, тобто автами. Не гріх себе трохи похвалити: поїздка такої групи людей 1200 миль з бандурами, валізками, уніформами, переборення різних несподіванок і перешкод (людських і природніх) — все це означає самопосвяту й досягнення. Не знаючи про індивідуальні пригоди тих, які їхали автами (крім пригод Володі і Світлани Павлових, що є цілком нормальним), можна тут сказати, що автобусна група виявилася добре зорганізованою, дисциплінованою і веселою компанією. Помічаючи завжди стурбоване обличчя Олександра Полеця (він же був відповідальний за нас всіх!), туди їхалося з легким серцем, жартами та веселим співом. Правда, поверталися значно тихіше, але це вже мабуть від виснаження.

Наш виступ в мистецькій частині був добрим. Це був своєрідний показ нашої згуртованості. Виступали діти й батьки разом: юні одумівці, одумівці, топівці. Цей факт, вважаємо, є промовистим, бо він означає співпрацю поколінь в нашій одумівській родині. Особливо нашим юним бандуристам треба погратулювати: це ж був їх-

ній перший виступ поза Міннесотою. Приємно було дивитися, з якою напруженою увагою слідували вони за кожним рухом руки свого диригента. Треба зняти шапку й подякувати п. Володимиру Вовкові за його наполегливу працю з своєю юною капелею. Також завдяки його оптимізму та постійному підбадьоренню наші топівці таки зуміли за короткий час підготувати й виконати свою улюблену "Сусідку". Звичайно, ще треба багато працювати, щоб догнати хор Верьовки, але з вірою і трохи щастям треба пробувати. Новинкою для всіх була і добре враження зробила наша вокальна група з "Червоною Ручкою" та "Водограєм". Це був відхід уже усталених традицій на одумівських концертах вартісний своїм виконанням та оригінальністю. Федя і Галя Гайові зі своєю групою повинні продовжувати і удосконалювати свою працю. Нарешті наша група старших бандуристів, як правило, виручає нас в останню хвилину. Їхня ініціатива, посилена підготовка до виступу та бездоганне виконання своїх точок були основою цілого нашого виступу. "На Івана Купала" під керівництвом Галі Вовк вийшло особливо гарно.

Що ще сказати? Хіба дещо про тих з нас, які не виступали. Нам в залі видавалося, що ми також на сцені зі своїми друзями. Але свідомі того, що належимо до тих, яким, як кажуть, слон на вухо наступив, ми могли лише хвилюватися, боліти, лупити в долоні і гордитися тими, які були на сцені.

Д-р А. ЛИСИЙ, СВП. ОДУМ США

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ДУМКИ ПРО ТАБОРИ
Ю. ОДУМ-У

ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР 25-ЛІТТЯ ОДУМ-У ОСЕЛЯ "КИЇВ", ТОРОНТО

Рій "Волошки". Виховниця Катя Петруша

Рій "Сірі вовки". Виховник Ігор Роговський

На таборах Юн. ОДУМ-у діти мусять дечому навчитися, а також бавитись. Табір з'єднує українську молодь, яка живе по цілому Онтаріо.

Діти цілий рік товаришують із англійськими приятелями. Табір дає їм дуже добру нагоду краще засвоїти і розвинути рідну мову. Тому українська мова тут обов'язкова.

На таборі діти мають змогу навчитись того, чого не вчать у школі, або вчать не в деталях. Наприклад: про визначних українських людей, про пристойну поведінку та дисципліну, як стройно марширувати, ходити на прогульки і таке інше.

Разом із навчанням треба розважати дітей. Це можна робити під час спорту, ігор, забав, ватр, мандрівок, прогульок, алярмів, нападів (з подушками тощо).

Щоб виконати це, треба мати виховників, заступників їхніх, бунчужних, які хочуть і люблять працювати з дітьми. Ці виховники мусили б мати і знання і практику. Виховники і їхні заступники повинні вивчати кожну дитину та знати як поводитися з нею. На це, зичайно, потрібний час, але з часом приходить досвід — винагорода за працю.

Якщо запитати дітей, чому вони приїхали на табір, більшість скаже, що батьки їх примусили або тільки щоб забавитись.

Виховники і команда мусять мати це на увазі, коли готують програму. Як вже плян зроблений, виховник мусить взяти і передумати його. Було б добре, якби він розглянув цілу ситуацію очима дитини сзого роя, і як та дитина хотіла б, щоб той плян був виконаний. Це стосується всіх проблем, які можуть бути.

Правда, не можна робити все, що діти хочуть, але можна їх зацікавити так, щоб вони не заважили, що роблять те, чого не хотіли.

Виховники не тільки доглядають дітей, але й пильнують їх так само, як мама. Правда, це стосується роїв молодших дітей.

На мою думку, виховники відіграють найважливішу роль в ці-

лому таборі. І вони повинні, як і діти, мати дозвілля. Бо цілий день треба пильнувати за дітьми, залишається пізніше частина вечора для відпочинку, який перебивають наради.

Мені здається, що виховники, заступники, бунчужні та інші мусли б мати хоч з дві години вільних, без дітей. Я не кажу, що піти та залишити дітей самих. Ні. Але, як діти сплять, справді потрібно лише одну виховницю чи заступницю на барак.

Віра Харченко

НАША ПРАЦЯ

Цього року відбувся 13-ий табір Юного ОДУМ-у на оселі "Київ" біля Торонто. Він був присвячений 25-літтю ОДУМ-у, який засновано в 1950 році.

Таборян поділили: менші були в бараках, а старші — на полі в шатрах.

Комендантами були: перший тиждень — Олег Сандул, другий тиждень — Анатолій Терентів.

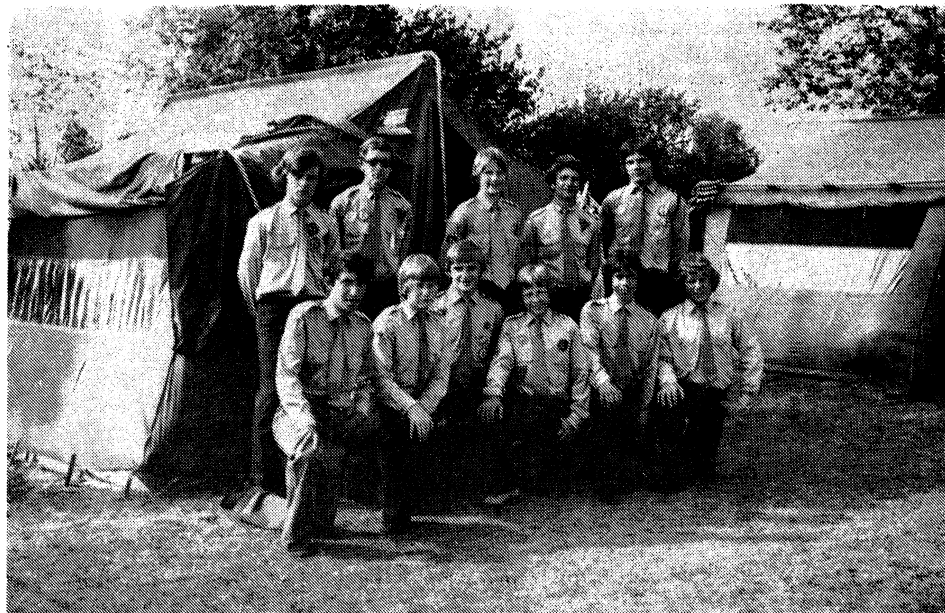
Під час табору проваджено чимало різних занять: дві мандрівки й прогулянки біля річки, поїздка до "Kelso Conservation Area", їзда на конях, два фільми, теренові гри, забави, десь біля 15 гутірок і ватра. Крім того, щодня було купання, ручні вправи, спорт та інше.

Мені здається, що команда робила дуже добру роботу, виконуючи програму таборування, хоч часом через погоду нелегко було все зробити.

Хоч завжди є незадоволені іжею, мені вона здавалася дуже смачною.

Після довгих років таборування на УНО і "Києві", діти хотіли б зміни. Можливо, що на другий рік табір відбудеться на новій оселі "Україна" біля Лондону. Сподіваюся, що в новому й ліпшому приміщенні, табір буде приваблювати більше дітей, і взагалі дасть змогу перепроводити ще ліпшу програму.

Віктор Ліщина

Рій "Степові орли". Виховник Віктор Ліщина

ХРОНІКА

Посвячення одумівської оселі "Україна" біля Лондону, Онт.

У неділю 13 липня 1975 р., по польовій Службі Божій на ОДУМівській Оселі "УКРАЇНА", о. прот. М. Дебрин виконав чин посвячення цієї оселі, з участю хору Свято-Троїцької Української Православної Церкви м. Лондону, Онт.

Ранок, навкруги тихо, сонце вистрілює червоні проміння із-за підгір'я, порослого розлогими деревами, які, наче на замовлення хтось насадив для оселі "Україна". Низом рівнини тече чистенька річка, що наче аж проситься, щоб її загатили й зробити ставок купатися і розводити рибу, щоб було, як на нашій Україні: і ставок, і верби, й луг, а на горі вишневий садок. Унизу, біля річки стоїть будівельна машинерія п. Миколи Співака, голови Дирекції Кор.орації, лежать 6-тоннові бльоки перегачувати річку, що привіз п. М. Співак, вже розпочали вивозити землю-каміння, де буде ставок, прокладають дорогу для головного заїзду на оселю, розпочали

будову мосту через річку, та насипається дорогу аж до паркувальної площі та майбутніх спортивних майданів.

Щоб розпочати велику працю, дирекція ухвалила найперше посвятити оселю, а вже по розбудові буде її офіційне відкриття. На в'їзді до оселі, на жовтому полотні, синіє гостинний напис: "Вітаємо Вас на Оселі "УКРАЇНА"! І седце зворушує згадка про рідний край. Словом, навколо вже видно працю дирекції і членів та прихильників корпорації та заступника голови п. І. Данильченка, що приїхав з Торонто підготувати оселю до посвячення.

Десята година ранку, о. Микола дзвінким голосом розпочинає польову Службу Божу в асисті церковного хору, що хоч і без диригента, але ведений отцем від престолу — добре співає. По св. Євангелії, о. Микола сказав дуже змістовну проповідь, як берегти своє рідне: віру, мову, традиції, бути свідомим,

щоб врятуватися від безвір'я й асиміляції, працювати для добра свого народу, який перебуває тепер на межі свого "бути, чи не бути", закликав присутніх до конструктивної праці, вступати в члени корпорації "Україна", організованої для високої цілі — виховання ОДУМівської молоді, де й старшим буде тут приємне місце для відпочинку. Після св. Літургії відбувається чин посвячення оселі, що закінчується відсліванням "многоліття" священній ерархії нашої Церкви й її вірним, основоположникам, дирекції, членам і прихильникам корпорації, всім присутнім та всьому українському народозі.

Між 12-ою та 2-ою годинами — перерва на обід, у затінку дерев і де хто хоче присутні споживають привезені свої страви, або купують зготовані жіночим комітетом, під проводом п-ні О. Співак.

О другій годині розпочалися збори членів корпорації, тому що корпорація перейшла з паїв на позичковладців, хоч мета й завдання не змінилися й сума та сама — півмільйона — потрібна для наміченої будови, і земля 110 акрів, та все ж таки треба подавати інформації, на яких умовах члени позичковкладчики мають вкладати свої гроші, щоби бути членом, різниці великої немає, а' все ж деяка є, бо пайщик мав би частку майна, а позичковкладчик має 10% прибутку на свої вклади, і позика гарантована майном корпорації.

Голова дирекції Микола А. Співак відкрив збори, а молитву проказав Ф. Подопрігора. Пан голова поінформував про порядок справ, та про розпочату працю на оселі, він звернув увагу членів і присутніх, що дирекція має пляни й завдання праці, але, вже вичерпуються гроші, щоб далі провадити будову. Перший заступник голови, організаційний референт — п. І. Данильченко інформував про купівлю цієї землі й її межі, про завдання корпорації та потребу збільшити позичковклади, щоб можна

було нормально працювати і оселя почала діяти. Секретар Микола П. Тищенко перечитав протокол з попередніх надзвичайних зборів, відбутих в Торонто; скарбник Борис А. Яремченко подав фінансовий стан каси, прибуток від позичок, ренти землі, банкового інтересу тощо — близько 100 тисяч готівкою, а фінансовий секретар В. Решетняк підтвердив вірність книговодства П. Ф. Подопрігора, голова контрольної комісії підтвердив вірність звітуючих і закликав присутніх вкладати лозички, та роздав всім бажаним статут корпорації.

Голова Ради Коша Старших Виховників у Канаді О. Харченко подякував п. М. Співакові за його велику працю, і що ім'я його буде записане в аналах ОДУМ-у. Отець М. Дебрин поздоровив членів і дирекцію з посвяченням оселі й закликав до жертвенної співпраці, щоб виконати заплановану розбудову оселі.

Наприкінці п-ні Є. Петрушина з Детройту внесла чек на 1.000 дол. позики на оселю, а п. М. Різанець з Лондону — на 3.000 дол., таким чином поступило 16.000 дол. позичок-укладів. Це була найбільша ділова справа зборів. На кінець, голова М. Співак подякував отцеві Миколі за посвячення оселі, та всім тим, що внесли позики, рівночасно закликаючи присутніх в імені дирекції оселі підтримати цей великий чин як матеріально, так і морально, бо, якщо ми можемо довіряти свої гроші чужим підприємствам, то мусимо бути настільки свідомими, щоб довірити свій позичковий вклад довіреном громадянам, які очолюють корпорацію, не гаймо ж часу й всі разом створимо велику й гарну оселю "Україна"!

Після зборів приїжджі члени з Торонта, Гемилтону, Детройту тощо оглядали оселю; молоді і діти мали свої зайняття. Проф. Смик щиро побажав, щоб ця оселя була дійсно виховним осередком одумівської молоді, а молоді ця, щоб була зразком в українському національному житті. Отоді б і нам, старшим, легко було приїжджати сюди на відпочинок.

З ВІДЗНАЧЕННЯ О. ПРОТ. М. ДЕБРИНА — НА РІДНУ ПРЕСУ

У суботу 12 липня 1975 р., заходами Управи Української Православної Громади в Лондоні, Онт., під проводом її голови п. Г. Кошарного зорганізовано привітальний чайний вечір о. прот. Миколі Дебрину, настоятелеві Громади, з нагоди обрання його 15-им Собором УГПЦК кандидатом на єпископа Української Православної Церкви в Канаді.

Голова громади Г. Кошарний, відкриваючи вечір попросив о. Настоятеля прочитати молитву. Господар вечора п. О. Гуйтай вміло перепроводжуючи програмі імпрези, першим покликав до слова голову громади. Кошарний в своєму звітно-інформативному слові, подаючи основні точки 15-го Собору нашої церкви, сказав про велич Собору, на якому дотеперішньому Первоієрархові нашої Церкви архиеп. Михаїлові надано сан Митрополита, зі званням "Блаженніший", Владика Архиеп. Андрея обрано Блаженнішим Митрополитом Вінніпегу і Всєї Канади, Владика Бориса підвищено в сан Архиепископа, а нашого настоятеля, о. прот. Миколу Дебрину обрано кандидатом на Єпископа УГПЦК, якого висвячення має відбутися в скорому майбутньому. І для відзначення цієї події покликано всіх присутніх представників організацій, членів і прихильників громади. Далі слідували привіти від організацій. Першою привітала о. прот. Миколу голова відділу ім. кн. Ольги Союзу Українок Канади п-ні Г. Володченко, яка щиро переживаючи подію, доповнила інформативне слово голови громади, подаючи багато цікавого з діяння 15-го Собору у Вінніпезі, бо була делегаткою громади на ньому. Пан М. Співак, як бувший голова будівельного Комітету і багаторічний голова громади — вітав отця від управи відпочинкової оселі "Україна" біля Лондону, Онт., яку закуплено для молоді

У хаті кожного одумівця повинен бути журнал

"МОЛОДА УКРАЇНА"

Інформ. Ф. Подопрігора

БАТЬКИ!

МАТЕРІ!

Чи Ви вписали своїх дітей до
ОДУМ-у?

ОДУМ-у, і яка вже має понад 100 членів і 150.000 дол. майна. Панна М. Блощинська — зіголосила змістовне слово від філії ОДУМ-у, а п-ні О. Співак, як голова Батьківського Комітету від Рідної Школи. Далі вітали — п. Ф. Подопрігора, як голова відділу СУЖЕРО, п. І. Данильченко — як голова ГУ ТОП-у в Канаді, та п. Д. Стеланюк від громадянства, даруючи о. Миколі книжку. Під кінець, о. прот. Микола зворушений таким теплим прийняттям, дякував всім за привіти й присутність, зокрема гостям з Торонто, а головню трудящому жіноцтву з відділу Союзу Українок Канади під керівництвом п-ні Володченко Г., що приготували багату чайну перекуску. П-ні Г. Володченко зробила заклик до збірки на рідну пресу, яку перевели п-ні Б. Яремченко і М. Тищенко. Зібрали \$73.00.

Молитвою закінчено цей величавий вечір. Дай Боже, діждати о. прот. Миколі Дебрину щасливої хвилини висвячення, а громаді нашій, щоб дав Бог дістати такого священика, як був о. Микола. Всім щира подяка за все й за збірку, з якої 15.00 дол. приділено на "Молоду Україну".

Присутній

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК

23 липня 1975 р у нещасливім випадку загинув один з найкращих одумівців м. Лондону, Онт.

Роман Вишнівський був дуже розумний та спокійний одумівець. Я як колишній виховник юного ОДУМ-у знав Романа ще як йому було 3 роки, а він міг читати газету і перекладати на рідну мову. Всі роки в школі він був відмінником.

У 20 років скінчив університет і хотів дістати докторат з філософії, але нещасний випадок укоротив йому життя Роман їхав на малому тотоциклі, а якийсь п'яний ударив його ззаду і забив. Роман залишив свої записки, про які батьки його не знали і лише по його смерті знайшли. В них він висловлював дуже цікаві думки.

Похорон відбувся 26-го липня 1975 р. в українській православній церкві при великому числі знайомих і приятелів. Співав церковний хор, а панахиду відправив отець М. Дебрин. Так загинув один з майбутніх працівників нашого народу.

Висловлюємо щире співчуття батькові, матері і всій родині Вишнівським.

Нехай Господь Бог оселить його, де всі святі спочивають.

Нехай Канадська земля буде йому легкою!

Вічна пам'ять!

На пам'ятник жертвували:

М. Кошман \$30.00, С. Коваленко \$25.00, О. Ковальчук \$25.00, Патлань \$20.00, І. Цаль \$20.00, З. Блощинський \$20.00, О. Блощинський \$10.00, Д. Слюсар \$10.00, Ф. Подопрігора \$10.00, М. Мельник \$10.00, А. Жидовка \$10.00, М. Ващенко \$5.00, В. Бинько \$5.00, О. Рибка \$5.00, О. Яремченко \$5.00, А. Кошман \$5.00, О. Пилипенко \$5.00, Л. Вітоль \$5.00, В. Овчаренко \$5.00, П. Володченко \$5.00, Чорноус \$5.00, А. Абнузов \$5.00, П. Хорват \$4.00, Шевченко \$3.00, Б. Яремченко \$2.00, Тицьків \$2.00, А. Співак \$1.00, І. Чайківський \$1.00, В. Пацюк \$1.00, О. Сезерин \$1.00, А. Еліонор \$1.00, Шольць \$1.00, О. Кіптіло \$1.00, Блощинська \$1.00, П. Порожня \$1.00, П. Фініченко \$1.00. — Разом \$267.00.

На "Молоду Україну" \$15.00, "Вісник" \$10.00, "Вісті" \$10.00. На пам'ятник \$232.00.

РОЗМАЇТОСТІ

Таланти і вік

Різні здібності виявляються в ранньому віці, запевняє на сторінках журналу "Педагогік" німецький психолог Манфред Форверг. Спершу означаються музичні нахили, здебільшого до 6 років, дещо пізніше — здібності до математики й малювання. Літературний чи технічний хист дає про себе знати між тринадцятьма й двадцятьма роками. Форверг додає проте, що навіть найяскравіший талант може виявитися лише за сприятливих життєвих умов.

Пиво у тюбиках

Його продають в Японії. Вміст тюбика видушують в склянку з

водою, розмішують — і пиво готове. Кожен любитель пива кількістю тюбиків регулює міцність цього напою.

Барви алмаза

Вчені Південно-Африканської Республіки розкрили причину забарвлення природніх алмазів. Більшість із них поряд з вуглецем містить атоми азоту. І саме від процентного відношення цих елементів залежить колір алмаза — зелений, брунатний, жовтий, блакитний. Алмази Конго, що мають високий вміст цього елемента, забарвлені в зелений колір. Алмази з брунатним відтінком — вони найчастіше зустрічаються в природі — містять порівняно невеликий процент азоту. Найцінніші блакитні алмази майже не мають його.

Дрізд-поліглот

У однієї жительки Риму вилетів з клітки чорний індійський дрізд. З газетного оголошення про розшуки птаха читачі дізналися, що дрізд вимовляє 60 італійських слів, 40 французьких і 30 німецьких, наспівує мелодію американського національного гімну і різних військових маршів.

"Словник образів"

Одне лондонське видавництво випустило для туристів "Словник образів п'ятьма мовами". У словнику кілька розділів: "У барі", "У готелі", "У крамниці", "У перукаря" тощо. На останній сторінці чорним шрифтом видруковано, що за наслідки користування словником видавництво не відповідає.

До всіх філій та старших виховників ОДУМ-у США

**ДРУГИЙ
ЗВИЧАЙНИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД
СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-У США**

відбудеться

29–30 листопада 1975 р. в м. Детройті

В РАМКАХ З'ЇЗДУ ВІДБУДЕТЬСЯ

Ідеологічна Конференція ОДУМ-у.

на яку запрошуємо всіх одумівців, топівців та старших виховників
ОДУМ-у США й Канади.

Додаткові інформації будуть надіслані філіям та старшим вихов-
никам ОДУМ-у листовно.

ГОЛОВНА РАДА

КОША СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-У США

ЧЕРНІГІВСЬКІ ВИШИВАНІ ВЕЧЕРНИЦІ

ПРИСВЯЧЕНІ СЬОГОЧАСНОМУ ОДНОМУ З НАЙСЛАВНІШИХ
БОРЦІВ СВОГО ПОНЕВОЛЕНОГО, АЛЕ НЕСКОРЕНОГО, УКРАЇН-
СЬКОГО НАРОДУ, ЧЕРНІГІВЦЕВІ ЛЕВУ ЛУК'ЯНЕНКОВІ,

відбудуться

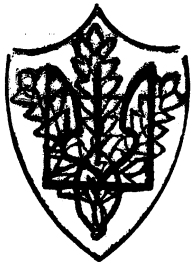
25-го жовтня 1975 року о 7-ій годині вечора

в залі катедри св. Володимира, 404 Бетирст вул., Торонто, Канада.

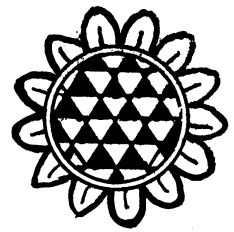
Під час забави буде вибрана нова королева української вишива-
ної ноші, яка разом з тим буде і канадійською королевою "Україн-
ських Вістей".

Фото і життєпис королеви будуть поміщені в "Українських
Вістях".

КОМІТЕТ
ЧЕРНІГІВСЬКИХ ВИШИВАНІХ ВЕЧЕРНИЦЬ

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Ганна ЧЕРІНЬ

ПОДОРОЖ У ПТАШИНИЙ СВІТ

Пішки по річковому дну

ОСІНЬ

В кошлатих хмарах тане просінь
Виходить осінь вже із мли...
Не йди, ще серце літа просить,
Ще й квіти всі не одцвіли.

Легенький вітер знявся раптом,
В нім запах меду і вина...
Вже на тополі жовтим клаптем
Пробилась перша сивина.

Ще всюди молодість і сила,
Проміння спогадів, думок...
Та вже імла осіння вкрила
Людей, і квіти, і садок...

І чутно холод в далі сірій...
Коротшає, марніє день,
І відлітають птиці в ірій
На крилах жалібних пісень.

"Чорнозем"

Якщо ви бували в Карпатах, то, мабуть, бачили десь на березі гірської річки невеликого — трохи меншого за шпака — птаха. Птах як птах. Темнобурий, з білим черевцем і коротеньким, наче обрубаним, хвостом. Але придивіться до нього, постежте за ним. Ось він спокійно сидить на камені, що стирчить з води на середині річки. Мить — і його вже немає. А ще за якийсь час він вирине з води і знову всядеться на якомусь камінчику. Спробуйте тихесенько підступити ближче. Крізь чисту прозору воду можна побачити, що птах не пливе, а походжає по річковому дну так само вільно, як і по суходолу. Зветься він пронурок. Жодний інший птах не має подібних здібностей. А пронуркові вони допомагають розшукувати їжу. Живиться він водяними комахами, черв'яками та іншими безхребетними, яких на березі не так вже й багато. Водиться цей птах не тільки в Карпатах, а й на Кавказі, в горах Тянь-Шаню та Паміру.

Галина ГРИНЕНКО

ЗОЛОТИЙ ДОЩИК

Вітрець війне, вітрець війне,
Тонку берізку сколихне.
І дощик сиплеться з берізки —
Летять листочки золоті,
Потоншають у неї кіски —
Були ж зелені і густі.
Не плач, берізко, білокора,
Не плач за листям золотим!
Тебе сніжок укриє скоро
Біленьким килимом пухким.
І прозимуєш у теплі ти,
Побачиш літо уві сні,
Щоб знову стиха шелестіти
Зеленим листям навесні.

Зимовий виводок

Напевно мало хто чув про птаха, який буде гніздо, відкладає яйця й висиджує пташенят не весною, як усі, а... взимку, коли лютують морози і землю вкриває сніг. Живе цей незвичайний птах у тайзі, а в нас, на Україні, — у Карпатах та Кримських горах. Розміром він із снігура. На відміну від інших наших пернатих верхня й нижня частина дзьоба у нього перехрещені (як у папуги). Живиться він майже виключно насінням сосни, ялини та інших шпильчастих дерев, яке вправно виймає з шишок своїм незвичайним дзьобом. Звідси й назва птаха — шишкар. Чому ж оцей шишкар так полюбить зиму, що навіть пташенят своїх висиджує у зимову пору (гнізда шишкарів з

ТАБІР ІМ. 25-ЛІТТЯ ОДУМ-У

**
*

Мені цього року дуже подобався табір. У нашому рою було десять хлопців. Вони були з Торонта і Ніягара Фалс. Ми спали в шатрах. Наш виховник був Іван Близнюк. Мені подобався табір, бо ми ходили на прогулянки, їздили на конях, та до "Kelso Conservation Area".

Хоч табір цього року був добрий, але на другий рік у Лондоні мабуть буде кращий.

Тарас Ліщина, Торонто

**
*

На таборі нам подобалися лекції плавби та купання. Цікава була прогулянка до музею у Келсо. Також гарно було кататися на човні, а особливо битися подушками. Наш рій три рази дістав прапорець чистоти. У нас була гарна виховниця Катя і її заступниця Леся.

Рій "Волошки"

**
*

Нам було весело і гарно купатися на таборі. Ми їздили в Келсо і плавали там на човні та були в музеї. В музеї ми бачили багато цікавих речей. Ми мали інспекцію і дістали прапорець чистоти. Ми також любили битися подушками.

Рій "Сірі вовки"

**
*

Цього року табір був непоганий, але дехто незадоволений, що маємо мало вільного часу (шатра діряві. Їжа не всім смакувала, але оладки були дуже смачні. Найгірше було те, що дощ перебив ватру в неділю.

Наш виховник Віктор Ліщина добрий і уважний. Він завжди допоможе кожному, хто звернеться до нього.

Рій "Степові орли"

пташенятами знаходили в лютому і навіть у січні та грудні).

Відомо, що всі птахи гніздяться і виводять пташенят тоді, коли для цього найсприятливіші умови, коли вдосталь їжі, щоб вигодувати пташенят. У більшості птахів такий період припадає на весну.

Інша справа шишкар. Адже він сам живиться і пташенят годує насінням шпилькових дерев. А воно дозріває восени і лишається в шишках до ранньої весни. Отже, осінь та зима — час, коли їжі багато і її легко добути.

ЛІТЕРАТУРНІ ЗАГАДКИ

(За творами Л. Глібова)

1. Хто кому говорить? Як називається твір?
От де справді можна жити
І доленьку хвалить,
В добрі кохаться, всіх любити,
Ніколи зла і кривди не чинити!
2. Яка байка так кінчається?
І так таки ти сам себе вини:
Що, братіку, посіяв, те й пожни!
3. З якої байки ці слова?
Е, і Дем'яна я боюсь:
Як тільки наверхнусь,
Він і згадає поросятко.
4. Хто кому говорить?
Спасибі, братіку, за добрее слівце
Як не кохать тебе за це?
І ти виспівуєш неначе та жар-птиця;
І далєбі, що так, — пошлюся я на всіх.

ПРИКАЗКИ

Про підступних, нещирих, хитрих

Лукавий чоловік в очі світить, а поза очі
душу тягне.

Він укусить і меду дасть.

Чужі гріхи перед очима, а свої за плечима,
Бджола жалить жалом, а чоловік словом.

Хоч того самого аби, в другу миску.

Руки білі, а сумління чорне.

У ноги кланяється, а за п'яти кусає.

Такий добрий, що в ложці води втопив би.

На язика медок, а на думці льодок.

Словом — як шовком вишиває, а ділом —
як шилом шпигає.

Добре говорить, але зле робить.

Ти йому хліб, а він тобі камінь.

Жалів яструб курку, доки всю обскуб.

Розгадка "Таємного запису в ч. 237 "М. У.":

"Серце за нього мліє, перебігає прудкою
думкою ніву свого безталання..."

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляни **7²⁵ -10%**
- Дає малі і великі, особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮНИ
- Має чеки особисті і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортні гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добрі кредитові звіти
- 24 роки на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени ще ніж Вам треба позички, малої чи великої.
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.

Toronto, Ont. M5T 2S6

Tel.: 363-3994

Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd. W.

Long Branch, Ont.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"

ЖЕРТВУВАЛИ:

Ганіна Марія, Філядельфія, США	\$4.00
Козачок Іван, Монреаль, Канада	4.00
Приймак Іван, Ст. Кетеринс, Канада	4.00
Сенько Петро, Ярдвіл, Н. Дж. США	4.00
Іващенко Іван, Чікаго, США	4.00
Павлюк Василь, Торонто, Канада	4.00
Сотник Микола, Торонто, Канада	4.00
Сікора Василь, Торонто, Канада	3.00
Матула М., Мейплвуд, Н. Дж., США	3.00
Левченко П., Морісвіл, Па., США	3.00
Шкурат Євгенія, Монреаль, Канада	3.00
Ходаченко М., Торонто, Канада	2.00
Тимошенко Володимир, Рексдейл, Онт., Канада	1.00
Корсун Федір, Філядельфія, Па., США	1.00
Збірка з ініціативи Управи ТОП-у в Монреалі, Канада.	
Збірщики: Віра Вусата і Ол. Ромас. Збіркова листа Ч. 1	
Ромас Ігор	\$6.00
Ромас Ірина	5.00
Ромас Ол.	5.00
Вусата Віра	5.00
Нечай В.	5.00
Сойко Василь	5.00
Михайловський І.	3.00
Степовий Андрій	2.00
Гарбуз І.	2.00
Ковалів І.	2.00
Левченко Василь	2.00
Моспан М.	2.00
Твердохліб І.	2.00
Сарнавський Н.	2.00
Радюк Г.	1.00
Грицина Н.	1.00

ROCHESTER FURNITURE

CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спалень, їдальень, холодильники, пральні машини, електричні і газові печі, телевізори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

чоловічих, студентських і хлоп'ячих костюмів

НА ОСІННІЙ СЕЗОН

як також різних фасонів і кольорів

СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ
ПРИЄДНАЛИ:

Тимошенко Володимир,
Рексдейл, Онт., Канада 1

Жертводавцям і прихильникам "М. У." щире спасибі! Окрема подяка Управі ТОП-у в Монреалі й збірщикам, за ініціативу матеріальної допомоги "М. У.", яку Видавництво вельми потребує.

Ред. й адмін. "М. У."

ALEX ELECTRIC LTD,

ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential

London, Ontario

Tel: 439 - 6747

Делікатність

Пане вчителю, тато каже, що ми походимо від мавп.

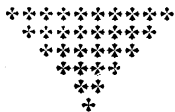
— Помовч, Морисе, історія вашої родини мене зовсім не цікавить.

Ціна 60 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ **ALASKA Fuel Ltd.**

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

*24-годинна шкора і солідна
обслуга!*
Чистення і напруга форнесів
безплатна.
Телефонуйте вдень і вночі
Тел.: 231-2281
231-2282

Обслуга гарантована!

ДОБІРНИЙ, ФАХОВО
ПРИГОТОВАНИЙ

О Б І Д

з повною обслугою,
для весіль, бенкетів
та інших прийнят

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS
and OTHER RECEPTIONS

"THE BEST TREAT
and SERVICE"

Call 766-7471

J. WASIUK

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

"САМОПОМІЧ"

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. NU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопоміч" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
 1. Кожне ощадностеве конто до висоти 40 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
 2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч доларів
 3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до 70 року життя до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5½% дивіденди за Ваші ощадності квартално
- В новому приміщенні заінстальовані для Вас огнетривалі скриньки.
- Відкритий кредит на всі Ваші потреби до висоти 2.500 доларів видаються на один Ваш підпис, без ручителів.